

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
AUGUST 22

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXI Nr. 31 (5968)

2020. gada 22. augusts – 28. augusts

Apvienotās Baltiešu komitejas un Amerikas Latviešu apvienības paziņojums par situāciju Baltkrievijā

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Svētdien, 9. augustā, Baltkrievijā norisinājās prezidenta vēlēšanas. Jau vēlēšanu kampaņas laikā miermīlīgi protesti, kuņģos piedalījās ievērojams skaits iedzīvotāju, saskārās ar

valdošā prezidenta Aleksandra Lukašenko režīma pretestību – vardarbības pielietošanu, protestētāju un viņu atbalstītāju, kā arī mediju pārstāvju, novērotāju, opozīcijas kandidātu aizturēšanu. Kā liecina aculiecinieku ziņojumi un mediju reportāžas, pēdējo dienu laikā situācija ir tikai pasliktinājusies. Valdošais režīms demon-

strē spēku, ierobežo vārda brīvību un tiesības pulcēties. Apvienotā Baltiešu komiteja un Amerikas Latviešu apvienības ir kopā ar miermīlīgajiem un brīvību alkstošajiem cilvēkiem Baltkrievijā viņu cīņā par demokrātiju un pret diktatūru. Mēs pilnībā atbalstām miermīlīgu pulcēšanos, vēlmi pēc brīvām un godīgām vēlēšanām,

kā arī asi nosodām jebkādu spēka pielietošanu. Mēs mudinām starptautisko sabiedrību, tai skaitā ASV valdību, turpināt asi vērsties pret jebkādu miermīlīgu protestētāju tiesību ierobežošanu Baltkrievijā, kā arī pieprasīt nekavējoties atbrīvot prettiesiski aizturētos protesta dalībniekus.

Par Baltkrieviju kā demokratisku un draudzīgu Latvijas kaimiņvalsti!

Lasiet Sallijas Benfeldes rakstu 13. lpp.

Pikets pie Baltkrievijas vēstniecības Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 2. Runā Sandra Kalniete, blakus Dainis Īvāns // FOTO: Jānis Škapars

Jaunumi no
Operas gildes
Nujorkā (LNOG)

3. lpp.

Pēteru Vaska
fonds turpina
skanēt

4. – 5. lpp.

Ar cerībām uz
labāku Rīgu

11. lpp.

Latvijas zelta
balsij Jānim
Zāberam – 85

12. lpp.

Kas īsti notiek
Baltkrievijā?

13. lpp.

Zemessargs prof.
Juris Ulmanis lasa
Laiku un spriež par
dzīves jēgu

15. lpp.

Laika sports

17. un 20. lpp.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.comJa vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$50.00
6 mēnešiem.....ASV \$100.00FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā ..... 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā ..... 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā ..... 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Vasaras iespaidi LatvijāŠovasar, vīrusa satrauktajā
laikā, nolēmām uz Latviju nelīdot – kā vienmēr – ar ierasto
Airbaltic, bet ceļot ar saviem
spēkratiem. Brauciens no Lie-
tuvas robežas cauri Subatei, Ak-
nīstei, garām Gaiziņam, Vec-
piebalgai uz Alūksni. Litene,
Stāmerienas pils – te tik daudz
ko redzēt!Ceļi Latvijas šaipusē ir nevai-
nojami, vietām pat izcili, prieks
sēdēt pie stūres, skatoties bur-
vīgajās lauku ainavās. Arī navi-
gācija darbojas nevainojami,
nomaldīties nevar.Sen tik daudz stārķu nebija
redzēts... Un šeit aizmirstas sa-
traukuma pilnā Covid gaisotne
Vācijā. Nu, ista miera terapija!
Pilsētas sakoptas, prieks pieturēt
un aplūkot tuvāk. Vārdu sakot –
pavisam sveigs skats uz Latviju!Kultūras pasākumi šogad gan
saprota iemeslu dēļ krietni
sarukuši, bet priecājos aiziet uz
Nacionālo Mākslas muzeju un
iepazīt latviešu mākslas “milzi”
Richardu Zarriņu. Mazajā Me-
žotnes pilī, burvīgā vietā, sa-
koptā apkārtnē baudījām lat-
viešu kamerģitāras koncertu –
„Ielūdz Pēteris Vasks”.Bet kā sevišķs notikums jāizceļ
ciemošanās *Brīvās Latvijas* un
Laika redakcijā Rīgā, Ģertrūdes
ielā. Te savām acīm var vērot
vietu, kur top ārzemju latviešu
preses izdevumi, kas iepriecina,
informē un izglīto lasītājus visā
plašajā pasaulē ar vērtīgiem rak-
stiem.Plašs ir arī te izdoto grāmatu
klāsts. Kā lielisks papildinājums
mūsu turpmākajiem braucie-niem pa Latviju jāmin jaunais
ceļvedis, arhitektūras doktora
Jāņa Zilgalvja grāmata „Laiks
ceļot” – rokas vai mugursomā
ieliekams sējums, kas latviešu,
vācu un angļu valodā pastāstamatniecības vēsturē un kuņģa
tālajā 1949. gadā nodibināja avīzi
Laiks – lai nepazustu latvietība
un latviešu valoda tālajā Ame-
rikā. Un lai latvieši nepazustu
cits citam.par sakoptākajām vēsturiskajām
vietām, pilim, muižām, parkiem.
Lieliski nodereja.Un prieks bija saņemt Helmaru
Rudzīša „Manas dzīves dēķu”
izdevumu angļu valodā. Arī cit-
tautiešiem der iepazīt šo apbrīno-
jamo cilvēku, kuņģa vārds zelta
burtiem ierakstīts Latvijas grā-Lai redakcijas darbiniekiem
arī nākotnē daudz radoša spēka
un iedvesmas, uzticīgos lasītājus
iepriecinot!Ar pateicību, –
MAKSIMS STRUNSKIS
un GIZELA STRUNSKA,
no Berlīnes**Aicinājums**Šogad pāiet simt gadu, kopš
Padomju Krievija (tad vēl ne-
saucās par Padomju Savienību)
un Latvija 11. augustā Rīgā
parakstīja Miera līgumu. Tā
otrais pants skan “PadomjuKrievija bez ierunām atzīst
Latvijas valsts neatkarību, pat-
stāvību un suverenitāti un uz
mūžīgiem laikiem atsakās no
visām tiesībām, kuņģa piederēja
Krievijai uz Latvijas tautu unzemi.”
Tomēr nepagāja ne divdes-
mit gadu, kad Padomju Savie-
nība 1939. gada oktobrī uz-
spieda Latvijai tā saukto sav-
starpējās palīdzības līgumu, ar
ko Sarkanarmija ieguva bāzes
Kurzemē. Tam sekoja Latvijas,
Lietuvas un Igaunijas pilnīga
brīvības zaudēšana 1940. gada
17. jūnijā un inkorporācijas
Padomju Savienībā. Tikai
1991. gada augustā Latvijas un
pārējās Baltijas valstis kļuva
brīvas un Sarkanarmija atstāja
mūsu zemi.**Nedēļas gudrība**„Ir iespējams jebkāds scēnārijs, arī Baltkrievijas
pievienošana Krievijai, un līdz ar to Latvijai un Baltijai
nedraudzīgas teritorijas izveidošanās tieši aiz robežas.”

Žurnāliste Sallija Benfelde

Nedēļas teikums

“Laba mūzika ir skaidra kā bērns un gudra kā sirmgalvja acis.”

Rakstnieks Romēns Rolāns

Riga Ven Travel Inc.

«Šosezon
ceļosim ar
upju kuģiem»
Jūsu Inese

Zvaniet – INESE ZAĶIS
Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Ko varam teikt par pašreizējo
Latvijas stāvokli? Arī tagad brī-
vība apdraudēta, jo Krievijas
prezidents V. Putins piekopt
ļoti nedraudzīgu politiku pret
Latviju draud, melo, ka krievus
apspiež un ka viņam ir tiesības
iejaukties, lai aizstāvētu savas
tautas piederīgos.Tai pašā laikā arī ASV presi-
dents Donalds Tramps uz žurnā-
listu un citu atkārtotiem jautā-
jumiem nekad nav atbildējis
vai arī skaidri apstiprinājis, ka
viņš aizstāvēs NATO sabiedro-
tos Latvijā, Lietuvā un Igaunijā
no kādas citas valsts agresijas.Lūgšim Dievu, lai Amerikas
Savienotajām valstīm būtu presi-
dents un valdība, kam rūpētu
Latvijas brīvība un neatkarība
un pastāvība bez citu valstu
nedraudzīgas iejaukšanās!JURIS ORLE,
LELDE GILMANE,
Portlandē, Oregonā

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

AICINĀM PIETEIKT KANDIDĀTUS ALA ATZINĪBAS RAKSTIEM

Ik gadu Amerikas latviešu apvienība piešķir Atzinības rakstus organizācijām un atsevišķiem indivīdiem par izciliem sasniegumiem sabiedriskā un latviešiem nozīmīgā kultūras darbā.

ALA Kultūras nozare atgādina visiem draudžu, organizāciju vadītājiem un ieinteresētiem tautiešiem, ka ir laiks izvēlēties un pieteikt kandidātus šī gada Atzinības rakstiem. Kandidātus piesakot, lūdzam izpildīt „Pieteikuma veidlapu ALA Atzinības rakstam”. ALA Atzinības rakstu var saņemt tikai vienu reizi mūžā. Atzinības rakstu piešķiršanas noteikumi, pieteikuma veidlapa un alfabētisks saraksts ar Atzinības rakstu saņēmējiem kopš 1996. gada ir atrodamas ALA mājas lapā: <https://alausea.org/musu-darbiba/kultura/>.

Lūdzam sūtīt nominācijas ALA Kultūras nozares vadītājam: culture@alausea.org jeb uz ALA biroju, 400 Hurley Ave, Rockville MD 20850.

Ieteikumus, kuņi tiks saņemti pēc 31. augusta termiņa, diemžēl šogad nevarēs pieņemt. Ja rodas jautājumi, var rakstīt uz iepriekš minēto adresi vai zvanīt uz ALA biroju: 301-340-1914.

ALA Kultūras nozares vadītāja

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

400 Hurley Ave

Rockville, MD 20850

www.alausea.orgE-pasts: culture@alausea.org**PIETEIKUMA VEIDLAPA
ALA ATZINĪBAS RAKSTAM****JĀIESŪTA LĪDZ 31. AUGUSTAM**

Ieteicēja vārds, uzvārds: _____

Organizācijas nosaukums: _____

Ieteicēja tālruna numurs: _____

Ieteicēja e-pasta adrese: _____

Kam sūtīt gatavo Atzinības rakstu:

Vārds, uzvārds: _____

Adrese: _____

Kandidāta vārds, uzvārds: _____

Atzinības raksts piešķirts par:

(viens teikums)

Lūdzam pievienot aprakstu (50 – 150 vārdos)
par kandidāta panākumiem, darbību sabiedriskā jomā utt.

Pieteikuma formu lūdzam nosūtīt pa e-pastu uz culture@alausea.org vai uz ALA biroju,
400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850.

Nakts sarunas un dienas darbi LNOĢ

IVETA GRAVA,
LNOĢ viceprezidente

*Kas to teica, kas runāja –
Ģildes valde nakti guļ!
Dienu lielus plānus kala,
Nakti garas sēdes tur.*

Katrs vārds atbilst patiesībai – Latvijas Nacionālās operas ģildes (LNOĢ) valdei dienas paiet lielā projekta plānošanā, un tikai nakts atliek sēdēm. Lai vairums varētu piedalīties, noturējām valdes sēdi divos naktī pēc Latvijas laika. Ņujorkiešiem saule vēl nebija norietējusi, bet tiem valdes locekļiem, kuņi pašreiz ir Rīgā, prasīja mazliet vairāk piepūles turēt acis vaļā līdz sēdes sākumam. Tas bija to vērts, jo visi esam iedvesmojušies un aizdegušies ar jauno projektu – atbalstīt latviešu operas šedevra iestudēšanu

darbu turpinās Anda Gerdena.

Gandrīz divu stundu garumā nakts sēde pagāja, apspriežot biedru piesaistes stratēģiju, Ģildes šī gada finanses, kā arī pārrunājot darbību līdzekļu piesaistei operas “Hamlets” atbalstam. Nākotnē gaidāms liels darbs, bet viss ir izdarāms, kopā strādājot ar tik daudziem ilggadējiem un dedzīgiem biedriem Ģildes rindās. Īpaši vēlamies izcelt un pateicību teikt mūsu pirmajam operas “Hamlets” ziedotājam – kultūras biedrībai TILTS un tās vadītājam Dacei Apherānei!

Biežas sanāksmes ar Nacionālās operas vadītājiem tagad būs neatņemama daļa no Ģildes darba. Tā arī šoreiz nepalika prezidenta Ivara Slokenberga un viņa vietnieces Ivetas Gravas tikšanās augusta sākumā ar visiem LNOB valdes

No kreisās: Sandis Voldiņš, Egils Siliņš, Inese Eglīte, Iveta Grava un Ivars Slokenbergs

Latvijas Nacionālajā operā. Jāņa Kalniņa opera “Hamlets” ir meistardarbs, kas ar Ģildes un tās dalībnieku atbalstu pirmo reizi pēc Otrā pasaules kara uz Rīgas Baltā nama skatuves atdzimis jaunā un dinamiskā iestudējumā 2022. gada sākumā.

Ģildes sēdē, nosūtot pateicības vārdus iepriekšējai vadītājai Ilzei Pētersonei, ievēlējām jaunu priekšsēdi un prezidentu – Ivaru Slokenbergu. Ivars ir starptautisko komercietību advokāts, pamatā strādā Ņujorkā, bet konsultē Baltijas valstu uzņēmumus, kas strādā ASV tirgū. Agrāk vairāk nekā 10 gadus dzīvojis Latvijā, kur strādāja advokātu biroja *Ellex Kļaviņš*, pārstāvot ārvalstu investorus korporatīvos darījumos. Bijis Amerikas Tirdzniecības palātas Latvijā (*AmCham*) prezidents un Ārvalstu investoru padomes Latvijā (FICIL) vicepriekšsēdis. Daudi atceras Ivaru no laikiem, kad Latvijas Ārlietu ministrijas uzdevumā viņš strādāja Latvijas pastāvīgajā pārstāvniecībā ANO Ņujorkā. Viceprezidenta amatu turpinās veikt nenogurdināmais Ivars Bērziņš un jaunievelētā Iveta Grava. Finanču darbu no Andra Padega ir pārņēmis Māris Lapiņš, bet sekretāres

locekļiem – Egilu Siliņu, Inesi Eglīti un Sandi Voldiņu. Tās laikā pārrunājām sadarbības nodomu protokolu, lai dokumentētu Ģildes un tās atbalstītāju devumu Nacionālās operas attīstībai un jauniem sasniegumiem. Ivars Slokenbergs īpaši uzsvēra, cik svarīga nākotnē ir Ģildes un LNO kopīgā sadarbība, lai, godinot latviešu kultūras mantojumu un izceļot Latvijas Nacionālās operas un baleta izaugsmi, mēs nestu Latvijas vārdu pasaulē. No operas vadības saņēmām pateicības vārdus par Ģildes nozīmīgo darbu, un vēl lielāku sajūsmu – par vēlmi atbalstīt Jāņa Kalniņa operas “Hamlets” iestudēšanu.

Aicinām arī citus piebiedroties mūsu svarīgajam darbam latviešu kultūras laukā! Ģildes darbu vada valde, kas atalgojumu nesaņem. LNOĢ biedra gada maksa – \$25; ģimenei – \$50. Čekus rakstīt uz *Latvian National Opera Guild, Inc.* un sūtīt LNOĢ, c/o Māris Lapiņš, 29 East Gate, Manhasset, NY 11030-3423. Kreditkartēm – www.lnogasv.org Ziedojumi LNOĢ ir atvelkami no ienākumiem, nodokļus aprēķinot. Katrs ziedojums, liels vai mazs, ir ļoti nozīmīgs. Pateicamies par to!

EDUARDS SILKALNS

Rakstnieces Gundegas Repšes ierosmē apgāds "Dienas Grāmata" sāk izdot 13 romānu un līdztekus 13 monografiju ciklu par ievērojamiem latviešu rakstniekiem. Ikvienai monografijai jau izraudzīts par autoru kāds literatūrzinātnieks, bet ikvienam romānam – kāds rakstnieks. Nav nekur gadījies lasīt, kādā secībā un cik raitā rindā grāmatas iecerēts publicēt un vai mākslinieciskajiem veikumiem paredzēts parādīties atklātībā puslīdz ap to pašu laiku kā zinātniskajiem, lai lasītājiem daļēji iztēlotu dzīves stāstu būtu ērti salīdzināt ar zinātniski izpētīto.

Interesants ir pētīšanai un atēlošanai izraudzīto 13 rakstnieku saraksts. Viņi visi jau miruši, tāpēc neviens no dzīvajiem rakstniekiem nevar gausies, ka nav sarakstā ietilpināts. Bet saraksts jau nenorāda arī uz nekādu mūsu literatūras klasiku panteonu. Trūkst pašu dižāko – Raiņa, Blaumaņa, Jaunsudrabiņa... Vai vajadzēja sarakstā uzņemt komunistus Andreju Upīti un Vili Lāci? Vai no dižākajiem Otrā pasaules kara trimdas rakstniekiem sarakstā līdzās Anšlavam Eglītim un Gunaram Janovskim vēl nevajadzēja likt Zentu Mauriņu un Mārtiņu Zīvertu?

Pirms redzam ieceres iznākumu, no tādām pārdomām un, iespējams, pārmetumiem būtu jāvairās, jo uz visu ir viegli iedomājamas atbildes. Par Raini padomju laikā iznāk Jāņa Kalniņa romāns "Rainis", bet pēcpadomju laikā R. Dobrovenska "Rainis un viņa brāļi". Arī par Blaumani daudz jau rakstīts: viņa izpētē lielu ieguldījumu devusi literatūrzinātniece Līvija Volkova. Nav nozīmīgi, ka raksta par svešām varām un jaunām ideoloģijām kalpojušiem; izšķirīgi ir, ko par viņiem raksta.

Andris Zeibots, *Krauklis*, romāns, apgāds „Dienas Grāmata”, 2020. g., 624 lpp.

Varbūt dažā rakstnieka mūža gaita bijusi tik normāla un neinteresanta, ka labāk ļaut, lai viņš turpina dzīvot tikai caur saviem izcilajiem darbiem? Varbūt kādi rakstnieki sarakstā neieklūva vienkārši tāpēc, ka viņos iedziļināties un viņus pētīt neatradās neviens mūsdienu rakstnieks un/vai zinātnieks?

Bet vēl jau nekas nav akmeņi kalts. Jau dažus mēnešus pēc cikla pirmās grāmatas iznākšanas kļūs skaidrs, ka tās beigās ievietotais iecerētais saraksts visā pilnībā nevarēs papildīties. Nesen miris rakstnieks Pauls Bankovskis, kuram bija iedalīts romāns par Kārli Skalbi. Vai tagad par Skalbi rakstīs kāds cits jeb vai Skalbe atkritīs? Kā rakstītāja par Ivandi Kaiju iecerēta Inga Gaile, bet viņai nupat priekšā pastēdzās Jānis Ūdris ar romānu par Kaiju, ko publicēja apgāds "Zvaigzne ABC". Vai ar nelielu laiku atstarpī saņemsim jau otru romānu par Ivandi Kaiju?

Jāatzīstas, ka pie cikla pirmās grāmatas, Andra Zeibota (1950) romāna par dzejnieku Jāni Ziemeļnieku, pilsoniskajā uzvārdā Kraukli (1897-1930), ķeros ar nepatiku. No grāmatas attālināja jau pats virsraksts "Krauklis". Ja nu reiz dzejnieks, atzīdams Kraukļa vārda nepiemērotību daiļas mākslas kalpam, pieņēma sava pirmā izdevēja Āronu Matīsa ieteikto, daudz skaistāko Ziemeļnieka vārdu, vai nav necienīgi mūsdienu rakstniekam savu sendienu kollēgu pazemot ar viņa atraidītā vārda tišu izcelšanu? Lasīšanas gaitā nepatika tomēr mazinājās, jo romāna varonis biežāk tomēr tiek saukts vai nu priekšvārdā par Jāni vai par Ziemeļnieku, kamēr Kraukļa vārds rezervēts Jāņa narkotikas ietekmē it kā sašķeltās personības otrai pusei, viņa Dubultniekam (212. lpp.). Labi tekstā iestrādāts

fragments no Edgara Alana Po poēmas "Krauklis".

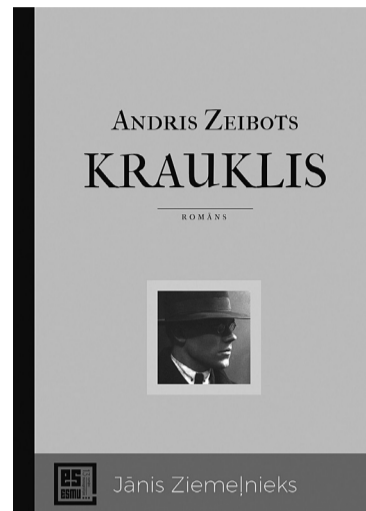
Otra lieta, kas no tālākas lasīšanas gandrīz vai atbaidīja, bija autora „ievada vēstule” („Sveiks, lasītāj!”) 15 lappušu garumā, kas ir tik smagnēji uzrakstīta, ka nevar nenoticēt tās beigās teiktajam par pašu romānu: „Visi, kas lasījuši šo darbu (jādomā – šī romāna manuskriptu – E. S.), atzīst, ka to nav iespējams saprast.” Vai lasītājam to uztvert kā izaicinājumu: sak, lai ko tie citi, bet es gan sapratīšu?

Romāns nav gluži tik pārgudrs cik „ievada vēstule”, tomēr to ieteikt gribas tikai rūdītiem lasītājiem. Pamatdoma izsakāma vienā teikumā: „Dzejnieks Jānis Ziemeļnieks cīnās ar atkarību no opija un cīņu zaudē.” Ko ir patiešām grūti saprast, ir, kāpēc rakstniekam vajadzēja vairāk nekā 600 lappuses, lai to visu izrotātu, papildinātu, paplašinātu un – sakomplicētu? Vai mūsdienās, kad it īpaši jaunajā audzē lasīšanas ieradums iet mazumā, tādā romāna apjoms ir saprātīgs? Tāda romāna sacerēšana, nemaz nepielāgojoties mūsu laikmeta vieglākai gaumei un citādām prasībām, no Andra Zeibota puses uzskatāma par lielu varoņdarbu, bet arī tā lasīšana ir varoņdarbs, lai gan mazāks.

Bez ievada vēstules autors sacerējis arī pēcvārdu, kur lūko attaisnot atkārtosanos, bez kurās tik izstiepts romāns nebūtu iedomājams. Viņš prāto, atkal mazliet pārgudri (lūk, atkarīto arī es!): „Literārs atkārtojums nav tāpat vien, tas ir ritmizējošs elements, tādā kā abstrakti tēlaina dzejas klātbūtnē prozā, kā piedziedājums varbūt... Ritms galu galā ir uzsvertā un neuzsvērtā nebeidzama atkārtosšanās.” Labi, izteiktākā atkārtosšanās ir Ziemeļnieka cīņā pret savu atkarību, kurā viņam dažbrīd vei-

cas labāk, citreiz sliktāk. Laikam jau lasītājs Jāņa ādā var labāk iejusties, ja arī pats bieži un ilgi domās un apziņā dabū Jānim ciest līdzī. Bet kāpēc man pa divi lāgi būtu jābūt informētam, ka Ziemeļnieka laikā rīdzinieki Kundziņsalā varēja nokļūt vienīgi ar kuģīti?

Andris Zeibots liekas rakstām

pēc apziņas plūsmas metodes, un neizskatās, ka viņš savu sacerējumu jebkad īsti redzējis. 28. lappusē viņam uzrakstījis teikums par politisku partiju (ar garo ī), bet lappuses apakšā parīndē lasām paskaidrojumu, ka „dažu svešvārdu un īpašvārdu rakstība romānā ir tuvināta (? – E. S.) latviešu valodas ortografijas normām laikā pirms Otrā pasaules kara.” Bet jau piecas rindiņas tālāk ieraugām svešvārdu *archīvs* rakstītu ar *c ch* vietā, un arī turpmāk no rakstnieka sākotnējās apņemšanās maz kas palicis pāri. Opijs vietām saukts par opiumu, tas gan.

No Ziemeļnieka viscaur romānā ietilpinātiem sevis un savu traģisko galu raksturojošiem teicieniem varētu sastādīt veselu antoloģiju. Paraugi:

„Cilvēks mēdz būt svešinieks sev pašam.” (146.)

„Es esmu nolādēts.” (241.)

„Visi jutekļi mudina: zāles, zāles, ņem tās.

Prāts atbild izmisumā: tās būs beigas.” (526.)

Autors savu romānu sauc par „fantāziju par sen pagājušo”. Uz īstenību par to pašu sen pagājušo būs jāpagaida, līdz Jānis Zālītis uzrakstīs savu monografiju par Ziemeļnieku. Pievilcīgākās ir tās romāna nodaļas, kur Ziemeļnieks, uz laiku no savas nelaimes atbrīvojies, iekļaujas Rīgas intelektuālistu un mākslinieku sabiedrībā. Iestaigājam *Jaunāko Ziņu* redakcijā, izdevēja Benjamiņa namā, paviesojamies gaišrēģa Finka kabinetā, pieredzam Raiņa „Mila stiprāka par nāvi” pirmizrādi Dailes teātri... Īsāk vai ilgāk mūsu acu priekšā nostājas neviens Rīgas skolotās un radošās šķiras zieds, ar Raini un Aspaziju priekšgalā, bet arī daudzi vēlākie trimdinieki: Zenta Mauriņa ar dzīvesbiedru Konstantīnu Raudivi, dzejniece Valda Mora (ko Jānis bezcerīgi noskatījies), rakstniece Ilona Leimane, komponists Jānis Medīnš... Diez, ko nozīmē vārds ķīsiģā teicienā „*durstīgi ķīsiģā*”, mazāk pazīstamā kritiķe Paula Jēger-Freimane? Jēger-Freimane vairākus gadu desmitus vēlāk taču labi pazīstama kļuva arī *Laika* lasītājiem. Vai Alma Mača, dzejnieces vārdā Alma Saltupa, bija tā pati Alma Mača, kas spēlēja Mērbekas latviešu teātri un vēlāk Amerikā?

Ja pēdējā rindkopa kādu būtu uzmundrinājusi, gluži kā iepriekšējās kādus būs nobaidījušas, novēlu apbruņoties ar varoņdarba garu un ķerties pie varoņdarba pastrādāšanas, t. i., tikšanu galā ar tām 600+ lappusēm. (Atvainojos par atkārtosanos! Vainas citos jau vienmēr vieglāk atrast nekā sevī.)

JURIS GRINĒVIČS

(Turpināts no 4. lpp.)

Sekoja vecmeistares Maijas Einfeldes 1985. gadā sacerētā Otrā sonāte (veltīta tās pirmatskaņotājam Jānim Bulavam). Mūzika ar savu skaudro, sasināto ekspresiju raksturīga tā laika M. Einfeldes mūzikas valodai. Koncerta pirmo daļu noslēdz Platona Buravicka jaunā darba "Darba instrumenta restaurācija", kur mūzika ir iespaidīgāka par gaŗo pseudofilozofisko komentāru, bet kas, iespējams, kādam atvieglo mūzikas uztveri. Jaunajā kompozīcijā P. Buravickis, manuprāt, spēris milzīgu soli uz priekšu stila evolūcijā, atsakoties no līdz šim pusaudžiem raksturīgās opozīcijas pret visu pasauli. Beidzot mūzikā ir kontrasti, jo bez tādām skaņu raksts paliktu nesaprotams.

Otrajā daļā centrālais darbs bija Tāļivalža Ķeniņa 1979. gadā tapusī Otrā vijolsonāte ar komponistam tipisko neoklasicisma

skaņu valodu. Trimdas izcilā mūzikas personība, iespējams, ir arī visu laiku latviešu mūzikas izcilākais formas meistars. Ja arī šī kompozīcija emocionāli neaizrauj, tā pārliecina ar uzbūves loģiku, zinošākiem klausītājiem šur tur saklausot kādas alūzijas ar iepriekšējo paaudžu mūziku, bet... bez citātiem. No Igora Stravinska "Svētvasara" pārņemta ļoti sarežģīta ritmika, bet mūsu mūziķi to realizēja ar apbrīnojamu vieglumu, klausītājiem pat nenojaušot par sevišķo sarežģītību. Var iedomāties, cik puļu tas prasīja mēģinājumu laikā. Tas ir unikāls darbs, jo latviešu mentalitātei ritms kā izteiksmes līdzeklis ir pasveša kategorija.

Sekoja otrs pirmatskaņojums – Santas Bušs *Ich kam dich noch sehen* ("Es varu vēl redzēt tevi"). Tā ir unikāla parādība latviešu mūzikā, gan ienākusi ar pusgadsimta novēlošanos – sonorika, bet komponistes spilgtā

fantāzija par šo chronoloģiju liek aizmirst, jo te ir daudz inovāciju gan vijoles partijā, kur ļoti oriģināli traktēta flažoletu tech-

Pianists Georgs Kjurdiāns

nika, gan arī sagatavotās (nevis – preparētās!) klavieres, kur Georgs Kjurdiāns visu laiku

darbojās instrumenta iekšienē, tā aizrāvis, ka beigās ilgstoši nespēja no šīs mītnes iziet. Pirmo reizi klausoties gan liekas,

Pianists Georgs Kjurdiāns

ka nelieli isinājumi nāktu darbam par labu. Programmu noslēdza Jāņa Ķepiņa "Dienvidu

skices" (1953). Introdukcija gan ir īstēni latviska un ļoti iedērtos bēru ceremonijā. Otrā daļa "Cikādes dziesma" ir viens no visefektīgākajiem darbiem latviešu vijolmūzikā, bet pārsteigumu sagādāja fināls – "Gruzīnu skercs" ar lēnīgajiem latviešiem neraksturīgu temperamentu un dejiskumu (Magdalēna Geka!).

Daudzveidīgajā, bet reizē arī drāmatūrģiski sevišķi loģiskajā programmā abi mākslinieki sevi apliecināja kā tehniski suverēnas, artistiski nobriedušas personības ar ļoti augstu profesionālismu un teicamu ansambļa saspēli. Kaut nu abiem izdotos šo sadarbību turpināt.

Tā nu piedzīvojām sevišķi spilgtu, neaizmirstamu mākslas notikumu, kādi negadās bieži, jo reti dzirdams tāds enerģijas, aizrautīguma apvienojums ar teicamu intelektuālo disciplīnu, kādu mums sniedza Magdalēna un Georgs.

Mūzikas dzīvei atjaunojoties

Princese Gundega no Naukšēniem iedzīvojas Amerikā

Saruna ar Gundegu Ozolu-Biti, latvieti, mammu, dzīvesbiedri, pavāri, latviešu teātra aktrisi, kas sirdsbals un likteņa aicināta ieradās Amerikā pirms piecpadsmit gadiem

TAIRA
ZOLDNERE

Pazīsti tevi gandrīz piecpadsmit gadus, kopā esam gan Saeimas vēlēšanu iecirkņi sēdējušas, gan teātri spēlējušas, tev ir savs stāsts par dzīvi un iedzīvošanos Amerikā, Kalifornijā. Liekas, tev vienmēr ir laiks atsaukties, uz klausīt un palīdzēt citiem. Kā tu atrodi spēku atbalstīt draugus, lai arī tev pašai ne vienmēr iet viegli?

Šeit ļoti pietrūkst ģimenes, draugu, daudz dažādu lietu, kas bija Latvijā, un līdz ar to, vairāk arī gribas palīdzēt. Katrs latviešu draugs šeit ir daudzreiz vairāk draugs, varbūt pat aizvieto ģimeni, un palīdzēt draugiem – tas ir gandrīz vai likums.

Kā un kāpēc tu nolēmi atbraukt uz Ameriku un sākt savu dzīvi šeit?

Uz Ameriku es atbraucu, kad man bija trīsdesmit pieci gadi. Tolaik man negaidīti un bēdīgi bija beigušās mīlas attiecības – mans draugs aizgāja bojā autoavārijā, un es biju *sirds-sagrauta*. Mana draudzene, kas Kalifornijā dzīvoja jau piecus sešus gadus, bija satikusi latviešu vīrieti, kušš vēlējas atrast latviešu sievu. Kad draudzene nāca ar šādu piedāvājumu, pēc diezgan ilgām pārdomām, es nolēmu, ka tomēr varētu pamēģināt. Tā nu es esmu tas, kas izveidojās, mērķtiecīgi iepazīstinot ar domu, ka kaut kas te varētu sanākt. Viņa man *atsūtīja* ciemos savu Amerikas draugu Gunāru, un mēs iepazīnāmies. Gunārs izrādījās ļoti interesants cilvēks, garā jaunāks par daudziem citiem, ar viņu bija ārkārtīgi viegli saprasties un sadzīvot, ārkārtīgi interesanti sarunāties. Viņam ir piedzīvojumu meklētāja gars, viņš ir ceļotājs, daudz redzējis, daudz piedzīvojis, un jāsaka, ka man Gunārs ļoti labi patika. Pēc vairākiem viņa apciemojumiem, nolēmu atbraukt, paskatīties, kā būtu, ja es pārvāktos dzīvot uz šejieni.

Nu jau esat kopā piecpadsmit gadus, un kopā esat uzaudzinājuši četrus bērnus.

Mums ir trīspadsmitgadīga meitiņa Amēlija, un esam uzaudzinājuši arī divus dēlus no Gunāra pirmās laulības – Kolu un Aleku, kušiem nu jau ir pāri trīsdesmit, un manu Latvijā dzimušo dēlu Robertu, kušam tagad ir divdesmit seši gadi.

Tagad tas izklausās lieliski, bet kāda sākumā bija iedzīvošanās svešā zemē?

Draudzene man smiedamās teica, ja es viena braucu pie mīļotā cilvēka tālu ceļu uz Ameriku, tad man jāzina vismaz divas frāzes angļiski: "Help!" un "I love you!". Ar to tad arī sēdos lidmašīnā.

Godīgi sakot, sākums bija gan grūts, gan bēdīgs un pierašana pie šejienes dzīves bija grūta, tik grūta... Ja es to būtu zinājusi, nezinu, vai uz tādu soli būtu saņēmusies. Man bija mazs bērns, mūsu mājā dzīvoja

arī vīratēvs, kušam bija vecuma demence, viņam vajadzēja palīdzību. Es rūpējos par bērnu un arī vīratēvu, kamēr mans vīrs strādāja. Valodas barjera, šausmīgi pietrūka dzimtenes, vecāku, Latvijas draugu. Brīžam vispār nesapratu, ko es daru, tikai mēģināju kaut kā *peļdēt*. Nepazinu neko, pat ēdienu īsti nemācēju nopirkt. Skolā biju mācījusies vācu valodu, un man mutē nebija neviena vārda angļu valodā.

Lēnām, nemanot, uzrodoties latviešu draugiem, pamazām iemācoties angļu valodu, kļuva mazliet vieglāk, sāku ieraudzīt arī saulainās puses.

arī mācījos angļu valodu. Tas bija ļoti interesants posms. Man ģimenē ir skolotāji, arī pati pēc izglītības esmu skolotāja, un es brīnījos un priecājos, cik Amerikā interesanti un atraktīvi ir skolotāji. Mācījos angļu gramatiku un rakstīšanu, tomēr sapratu, ka man vajag arī sarunu valodu. Meklēju vienkāršu darbu, lai reālā vidē valodu apgūtu labāk. Sāku strādāt sviestmaižu kafejnīcā, bet izrādījās, ka tur visi darbinieki bija meksikāņi! Viņi visi angļiski runāja sliktāk par mani, bet es toties sāku apgūt spāņu valodu. Pēc pāris gadiem sapratu, ka man tomēr atkal jāmeklē papildu

Virtuvē valda steiga, tādas kā sacensības, jo viss jāpaspēj, bet arī liela izdomas bagātība, un katrs pavārs ir ļoti sajūsmīnāts par to, ko viņš katru dienu ir radījis. Tas piedod šai virtuvei milzīgu pozitīvo enerģiju. Man par labiem draugiem ir kļuvuši meksikāņu cilvēki, kas man, godīgi sakot, ļoti atgādina latviešus. Viņi ir ģimeniski, daudz satiekas ģimenes lokā, viņiem svarīgi ir kapusvētki, viņiem svarīgas viņu saknes, viņu vecmāmiņas. Līdz ar to meksikāņu draugi man ir tik mīli! Man ir ārkārtīgi labs draugs pavārs no Jamaikas, kušš ir strādājis virtuvē kopš trīspadsmit gadu

lielāks par manu viesistabu, un no tā, ko citi pavāri pasūtījuši par daudz un kas nav izlietots, "fiksi" jāizdomā, kādu zupu varētu gatavot. Savu zupu vāru tādā kā milzīgā *elles katlā*. Iesākumā vienmēr vāriju tradicionālu eiropiešu stila zupu: burkāns, kartupelītis, kāpostīņš, bet tad sapratu, ka tas īsti neder, ir vajadzīga dažādība – vienu dienu jāgatavo spāņu gaumē, citu dienu jāiet ķīniešu vai taizemiešu, vai itāļu virtuves virzienā. Tas ir tāds interesants izaicinājums!

2010. gadā atjaunojām Latvijas vēlēšanu iecirkņi Sanfrancisko, un kopš tā laika tu esi strādājusi katrā vēlēšanu komisijā.

Jutos ļoti pagodināta, ka tiku lūgta strādāt un atbalstīt Latvijas Saeimas vēlēšanu! Patriotisms man nozīmē daudz – pametot dzimteni, es vismaz jutos kaut kā mazliet vainīga, mazliet parādā Latvijai. Strādāt vēlēšanās man likās pilsoņa pienākums. (*Latvijas vēlēšanu rīkotāji ASV strādā brīvprātīgi bez atlīdzības-T.Z.*). Gaisotne Sanfrancisko Latviešu namā vēlēšanu dienā ir tik pacilājoša, es teiktu – ar sirdi Latvijai! Cilvēki brauc milzīgus gabalus, piecas stundas, lai varētu nobalsot. Katrs vēlētais nāk ar savu labo domu, katrs ar savu uzskatu, bet visi ļoti vienoti ar vislabākajiem nākotnes vēlējumiem par stabilu un labu dzīvi Latvijā. Mums tā ir svētku diena.

Vēlēšanu komisijā ir jābūt vismaz trim cilvēkiem, un mēs iesākumā arī bijām tikai trīs. Tev divas dienas pirms vēlēšanām bija nopietna ceļgala operācija, un tu visas tās divdesmit stundas pavādīji vēlēšanās pēc operācijas. Varonīgi!

Tā bija... latviešu pasākumā ar bērniem es drusku padejoju ar savu trīs gadus veco meitiņu, un pārrāvu ceļa krustenisko saiti... jā, šausmīgi sāpēja, bet ar kāju šinā es nosēdēju visas vēlēšanas. Tā pirmā operācija gan nebija veiksmīga, un mans celis operēts vēl trīs reizes... gribas vēl slēpot!

Latviešu sabiedrībā tevi pazīstam arī kā Sanfrancisko jaunā teātra (SFJT) aktrisi.

Par teātra spēlēšanu man jāpateicas režisorei Mārai Luisai (*Lewis*), un mūsu latviešu teātri spēlēju jau desmit gadus.

Manuprāt, tu esi viena no SFJT vadošajām aktrisēm, tev ir talants, ko mēs, skatītāji, esam spējējuši novērtēt! Kā tu pati saprati, ka vari spēlēt teātri, un ko tas tev dod?

Paldies, ka tu tā saki! Tā man ir viena no mīļākām nodarbēm ārpus ģimenes un darba. Es nekad pati nebūtu iedomājusies, ka varu spēlēt teātri, pēc dabas patiesībā esmu diezgan kautrīga un stipri paškritiska.

(Turpināts 8.lpp.)

Gundega 13.Saeimas vēlēšanu iecirkņi Sanfrancisko // Abi foto no Gundegas Ozolas-Bites archīva

Gundega un aktieris Andrejs Gulbis izrādē "Karalis Līrs trakomājā"

Sadraudzējoties ar vietējiem latviešiem, tu pamazām sāki apmeklēt arī Sanfrancisko latviešu namu, sarīkojumus. Vai tas palīdzēja iedzīvoties?

Pamazām satiku vietējos latviešus, uzradās latviešu draudzenes, un tas bija liels pavērsiens manā dzīvē. Tajā brīdī, kad satiec likteņa māsas, kas, dažādu ceļu vadītas, ir atbraukušas uz Ameriku, tas ļoti palīdz, un šīs draudzības kļūst ļoti ciešas. Cita no citas iemācījāmies daudz jauku lietu, kas šeit uz vietas ir pieejamas un izbaudāmas, kā skaistas pastaiģu vietas, dažādi restorāniņi un daudz kas cits.

Kušā brīdī tu sāki domāt par to, ka gribi atgriezties darba ritmā?

Mana meitiņa Amēlija sāka iet bērnudārzā, kad viņai bija četri gadi, un arī man pašai ļoti gribējās atkal kādu dienaskārtību un ritmu, kas piedod dzīvei tonusu. Pirmajā gadā Amerikā jau biju apmeklējusi vietējo pieaugušo skolu, kas rīko bezmaksas angļu valodas klases visiem, kas to vēlas apgūt. Tur satiku divas lietuvišas un četras krievu sievietes, ar ko man izveidojās draudzība. Rezultātā šajā gadā es beidzot labi iemācījos krievu valodu!

Kāda ir darba dinamika šajā virtuvē, kādi cilvēki tur strādā?

Pavāra darbs ir smags, bet man tomēr ļoti patīk – ļoti dzīvīgs, interesants. Skatoties, kā cilvēki gatavo ēdienu, es domāju, ka pavāri ir kaut kādā veidā mākslinieki, kas gatavo savus sapņu ēdienus, skatoties debesīs un liekot kopā visneiespējamākās piedevas un garšvielas. Tur strādā cilvēki ar aicinājumu, laimīgi cilvēki, un tas arī man dod tik daudz!

Pēc tam divus gadus gāju vietējā pašvaldības koledžā, kur

izglītība. Vīrs strādāja medicīnas nozarē, tāpat arī mana labākā draudzene, un es aizgāju mācīties par medicīnisko asistentu, kas pēc būtības ir medmāsu palīgs. Nepilna gada laikā ieguvu diplomu, bet izrādījās, ka tā bija modes profesija, jo visi kāroja pēc tam mācīties par medmāsām un labi pelnīt. Bija ārkārtīgi grūti šajā profesijā atrast darbu, un izskatījās, ka vispirms man gadiem būtu jāsež pie telefona kādā medicīnas birojā. Tas man likās tik garlaicīgi, cik garlaicīgi vien var būt! Tad atkal satiku savu lietuviešu draudzeni, kas bija sākusi strādāt *Apple* kompānijā par pavāri, vēlreiz radās jauns pavērsiens, un es aizgāju strādāt *Apple* ēdināšanas sistēmā. Un tā līdz šai baltai dienai es strādāju *Apple* virtuvē.

Apple kompānijā ir vairāki darbinieku restorāni un kafejnīcas. Cik cilvēku jūs apkalpojat vienas dienas laikā?

Es strādāju salīdzinoši mazā kafejnīcā, un mēs dienas laikā apkalpojam apmēram 3000 cilvēku. Kaimiņu kafejnīca apkalpo deviņus tūkstošus, bet ēdināšanas uzņēmums, kas atrodas jaunajā *Apple* parkā *Space Ship*, ir lielākā virtuve pasaulē, kur ēdienu gatavo uz vietas. Viņi apkalpo pie divdesmit tūkstošiem cilvēku dienā! Nezinu gan, vai tur ir iespējams dejojot, gatavot Karību salu sautējumu! Tāpēc man labāk patīk mūsu salīdzinoši nelielā virtuve.

Kas ir tava speciālitate, ko tu gatavo vislabprātāk?

Virtuvē mūs ik pa dažām nedēļām "rotē" pie dažādu ēdienu gatavošanas, tomēr man vismīļākās ir zupas. Katru rītu man jāieiet ledusskapī, kas ir

vecuma. Viņš savus Karību ēdienus gatavo dejojams, un rezultāts ir tāds, ka mutē rodas garšu eksplozija. Ļoti labs draugs man ir ķīniešu pavārs, ārkārtīgi draudzīgs, strādīgs, un ķīniešu virtuve ir tik interesanta. Tāpat taizemiešu... Strādājot *Apple* virtuvē, esmu iemācījusies gatavot tik dažādus ēdienus, satikusi tik interesantus cilvēkus!

Apple kompānijā ir vairāki darbinieku restorāni un kafejnīcas. Cik cilvēku jūs apkalpojat vienas dienas laikā?

Es strādāju salīdzinoši mazā kafejnīcā, un mēs dienas laikā apkalpojam apmēram 3000 cilvēku. Kaimiņu kafejnīca apkalpo deviņus tūkstošus, bet ēdināšanas uzņēmums, kas atrodas jaunajā *Apple* parkā *Space Ship*, ir lielākā virtuve pasaulē, kur ēdienu gatavo uz vietas. Viņi apkalpo pie divdesmit tūkstošiem cilvēku dienā! Nezinu gan, vai tur ir iespējams dejojot, gatavot Karību salu sautējumu! Tāpēc man labāk patīk mūsu salīdzinoši nelielā virtuve.

Kas ir tava speciālitate, ko tu gatavo vislabprātāk?

Virtuvē mūs ik pa dažām nedēļām "rotē" pie dažādu ēdienu gatavošanas, tomēr man vismīļākās ir zupas. Katru rītu man jāieiet ledusskapī, kas ir

TALES OF DISPLACED PERSONS / DĪPIŠU STĀSTI

GUNĀRS
FRICSONS

(Continued from No. 30)

(Latvijas Okupācijas Muzejs 1940-1991 Book. Museum of the Occupation of Latvia: Latvia Under the Rule of the Soviet Union and National Socialist Germany. Riga 2002)

Back then, before the communists could come for my father, he like others went into hiding in the Latvian forests. By returning to Latvia now, was my father a loose end? Had he come home only so that the communists could tidy up the past?

As my parents waited to disembark from the train in Riga, Voldis wondered if he had missed his opportunity. Should he have jumped off the train before it reached the Riga Station? And run for the forest...again?

Not that there was a forest next to the train station in central Riga. He'd have to sneak down a lot of city streets before finding a forest. If he was caught before he reached the forest,

would he be shot? Of course, some said, it was better to be shot than sent to the labor camps in Siberia to cut trees or work in the mines, hundreds of miles above the Arctic Circle.

And what danger awaited his family? Would the communists arrest his wife and son and ship them to Siberia too? Were they loose ends? Stalin didn't like family members left behind who might seek revenge or sponsor anti-Soviet turmoil. They were loose ends. That's why Stalin, after WW II, wanted the DPs in Germany and Sweden, our parents and grandparents, returned to their homeland...by force if necessary. We were all loose ends

As Voldis walked past the locomotive toward the train station concourse, his steps were less sure. Would he be allowed to stay in Latvia? Or, would a ticket to Siberia and the Siberian labor camps be waiting for him?

His steps faltered. He was about to find out.

Ahead was the communist

welcoming committee of two, who were greeting the returning DPs. A group of Red Army soldiers stood behind them.

"Fricsonu kungs," one of the communist agents said to my father as he shook his hand.

The other communist agent studied her list and made a check mark.

"Welcome to Latvia," she looked up at my father.

Was she grinning like the Wicked Witch of the North, my father wondered?

"Here is your ticket to Liepaja," the other communist agent handed Voldis a brown envelope.

"Liepaja?" My father, much relieved, reached for the envelope.

With a deft hand, the agent pulled the envelope back and gave my father a long-toothed grin.

"I changed my mind," he said, licking his lips.

He thrust a different envelope at my father.

"This ticket is worth more."

He chuckled. "Good for the entire 2,000-mile trip to Siberia."

No, returning voluntarily to Latvia wasn't a great option for DPs, certainly not my father or us, his family. Sentences of 10 years or more at hard labor in Siberia were handed out at sham trials.

My parents never took that trip. There was the problem of that little boy, their son that they had brought with them to Germany.

Would my parents take that trip home --- ever?

TALE FOUR

Grāmatu bezmaksas sūtījumi no Rīgas
FREE SHIPPING

Apgāds *Laika grāmata* piedāvā iegādāties grāmatas par vēsturi un šodien – lasīšanai laikā, kad jāpaliek mājās. Katra grāmata par 20,- dolariem! Piegāde – bez maksas.

Čekus rakstiet Inesei Zaķis – 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Māra Celle. Mežaparka meitene uzaug Amerikā. – 208 lpp., ill.

Turpinājums grāmatai "Mežaparka meitene" – par valstsvīra un politiķa Jūlija Lāča un dzejnieces Rūtas Skujiņas meitas Māras ceļu no Mežaparka Rīgā uz Ameriku un dzīvi laikmetu griežos. (Grāmatu skaits ierobežots!)

Juris Ulmanis. Uz Grenlandi pēc pērlēm. – 150 lpp., ill.

"Bronksas puīša" no Amerikas, Latvijā pazīstama uzņēmēja, mācībspēka un zemessarga piedzīvojumi, meklējot sevi un dzīves vērtības skarajā Grenlandē.

Uldis Zemzaris. Nupat bija rīts – 261 lpp., ill.

Dokumentālā proza, kurā cienījamais mākslinieks atskatās uz aizvadīto laikmetu un tajā satiktajiem cilvēkiem, kas atstājuši pēdas ne vien viņa dzīvē, bet visas latviešu sabiedrības vēsturē. Autors pārlicina, ka gadiem nav varas pār garīgo možumu.

Alberts Legzdīnš. Čikāgas Piecīšu brīnišķīgie piedzīvojumi. – 192 lpp., ill.

Humora un vēstījuma asprātības ziņā grāmata droši pielīdzināma angļu rakstnieka Džeroma K. Džeroma (1859-1927) stāstam "Trīs vīri laivā". Alberts Legzdīnš to pārspēj "lietderīga izziņas materiāla bagātībā", izcilā angļu vārdiem izsakoties.

Sandra Bondarevska. Pēteroni Īrijā. – 158 lpp., ill.

Latvieši Īrijā ieradusies jau 1870. gados, nevis, kā maldīgi tiek uzskatīts, pēc Eiropas Savienības vārtu atvēršanās. 1876. gadā te ieradās Kārlis Pētersons un uztaisija revolūciju pipju ražošanā... Dublinas firmas nosaukumā joprojām ir viņa, latvieša, vārds – *Capp & Peterson*.

Astrīda Jansone. Trimdas bērnbērni Latvijā. – 198 lpp., ill.

Šai grāmatā jūs noteikti satiksiet pazīstamu cilvēku atvases, kas savu dzīvi nolēmuši saistīt ar Latviju, te dzīvojot un strādājot. Iedvesmojoši stāsti, kas pārlicina braukt mājās.

Ieva Auziņa Szentivanyi. Celmus laida mākoņos. – 176 lpp., ill.

Šī grāmata jums atklās latviešu tautasdziesmās ietērtās gudrības un arī zemtekstus. Lielisks palīgs vecmāmiņām, māmiņām un skolotājām.

Pēteris Bolšaitis, Agnese Lūse, Anna Žigure, Elina Kalniņa. Latvijas klusie varoņi un sirdsapziņas ugunsurs. – 240 lpp., ill.

Stāsti par to, kā latvieši par spīti svešam varām, glābuši savus līdzcilvēkus, riskējot ar savu dzīvību. Šie stāsti grauj mītu par latviešiem – „zīdu šāvējiem” un, pamatojoties uz izglābto cilvēku stāstiem, rāda patieso ainu.

Rīta Rotkale. Agra Straupe-niece. Eduarda Smilģa dzīves ceļš (1886–1966). – 199 lpp., ill.

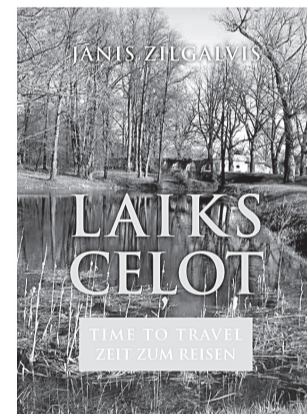
Šī grāmata jūs aizvedīs aiz. gs. Rīgas radošo aprindu pasaulē, kur darbojas latviešu kultūras zvaigznes – Smilģis, Lilija Štengele, Mariss Vētra, Elina Zālīte, Edvarts Virza u.c. Vienlaikus jūs nokļūsiet autoru „radošajā laboratorijā” un uzzināsiet, kā no mazas, nenozīmīgas papīra strēmēlītes atrašanās top vēsturiski precīzs stāsts. Īpaši pievilcīgs ir grāmatas noformējums ar seniem foto.

DIVVALODU GRĀMATA Gundega Repše. Dzintra Vilks. Esejas, gobelēni. Essays, tapestries. – 96 lpp., ill.

Divas izcilas mākslinieces savu pārdomu augļus apvienojušas vienā krājumā – Gundega tās ietērtu literāri augstvērtīgās esejas skaistā un skanīgā latviešu valodā, tās lasāmas arī angļu valodā. Dzintra ieaudusi pasakainos gobelēnos. Laba dāvana sveštautu draugiem.

GRĀMATAS ANĢĻU VALODĀ Vaira Paegle. The Thorns of Freedom. – 216 lpp., ill.

Pazīstamā politiķe, PBLA valdes priekšsēde par savu dzīvi un darbošanos Latvijas politikā. Vēsturiski precīzs un emocionāls vēstījums par atjaunotās Latvijas pirmajiem gadiem.

Teksti arī angļu un vācu valodā.

Klajā nākusi Dr. Jāņa Zilgalvja "LAIKS CELOT" III grāmata

Informatīvi bagāta un ērti lietojama grāmata – ceļvedis par Latvijas sakoptākajām pilīm un muižām, parkiem un pastorātiem, seniem viduslaiku cietokšņiem, barona un klasicisma rezidencēm.

Cena 45,- USD

www.laikagramata.lv

Čekus rakstiet Inesei Zaķis – 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

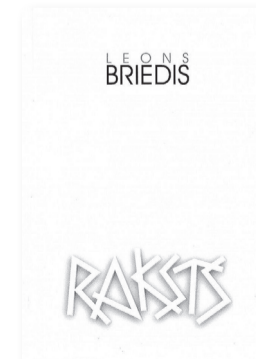
Cena par abām grāmatām: 20,- USD

LEONS BRIEDIS

MELNAIS AKMENS, BALTĀS KĀJAS

Ar mīlestību rakstītas rindas, augstvērtīgas saturā un formā.

LEONS BRIEDIS

RAKSTS

Dzejoļi no dažādiem krājumiem.

Trīs no Pārdaugavas

Fragmenti no topošās grāmatas*

NORA IKSTENA,
VILNIS BAUMANIS

(Turpināts no nr.30)

Četras reizes gadā mūsu iestāde cildināja labāko sniegumu dažādās kategorijās, turklāt ceturksnī apbalvotie varēja pretendēt uz "lielo" balvu gada beigās, kurai nāca līdzī arī naudas prēmija. 1987. gada lielo balvu par "labāko oriģinālo tekstu" izpelnījās mana sacerētā ludziņa "Dāvana". Piedalīšanās konkursā nebija vienkārša. Komisija pieprasīja raidījuma pilnu tekstu angļu valodā – vajadzēja pārvērst ar latviskumu piesātinātos dialogus (ap 20 minūšu garu raidlugu) veiklā un gludā angļu valodā, jo vājš tulkojums būtu samazinājis mūsu izredzes. Bija arī jāpamato, kādēļ šāds teksts raidīts. Programmu sacensībās parasti uzvarēja raidījumi par aktuālām tēmām, un vislabākās izredzes bija tām nodaļām, kuru zemēs risinājās kari un revolūcijas, vai arī tiem, kas izmantoja Amerikas etniskās "dažādības" tematus vai sieviešu centienus. Savā paskaidrojumā par ludziņas vajadzību minēju, ka Latvijā Ziemassvētki ir aizliegti, ka gribam rādīt, kā šo svētku gars ienes jaunu cerību kādā šķirtā Amerikas latviešu ģimenē. Man patika arī sacerēt čalojumus par dzīvi Amerikā, ko raidīju reizi nedēļā gadiem ilgi. Kaut arī līdzīgus Americana

materiālus gubām piedāvāja "Amerikas balss" galvenā redakcija, tie bija bezkrāsaini, bez latviskā skatījuma. Tāpēc rakstīju pats savus par dažādām ikdienas tēmām, izmantojot paša pieredzi un pieberot pa kripatai humora – kā man gāja, pērkot gultas matraci vai auto, kādi pārsteigumi sagaidāmi lielā pārtikas veikalā vai ātrās apkalpošanas restorānā. Stāstīju par beisbolu, auto uzlīmēm un teletirgotājiem.

Kādus 12 gadus sacerēju "latviešu preses apskatus", kuros konspektīvi un, kā man pašam šķita, puslīdz rotaļīgi ielūkojos laikrakstu "Laiks", "Latvija Amerikā" un citu ārzemēs iznākošo izdevumu slejās. Meklēju to, kas interesants, kas izraisījis polemiku trimdas latviešu sabiedrībā, dažkārt atsevišķos "pagastos". Meklēju, par ko pasmaidīt. Šie apskati, kaut arī ar vieglu piesitienu, ļāva pieskarties latviešu tautas pulsam, kas mūsu raidījumos netika darīts pietiekami. Tāpat bieži gatavoju kultūras raidījumus – gan par latviešu, gan amerikāņu tēmām, gan par popkultūru, gan klasisko kultūru; stāstīju un reizē arī mācījos par rakstniecību, teātri, mūziku un glezniecību. Vēlākos gados regulāri ziņoju par Latvijas mākslinieku viesošanās Amerikā.

Iznāca daudz intervēt – ak-

tierus, mūziķus, gleznotājus, valsts ierēdņus, Saeimas deputātus, bruņoto spēku pārstāvjus, pat Gunti Ulmani un Raimondu Paulu – apzinoties, ka man sarunas labāk vedas ar māksliniekiem nekā ar politiķiem. Intervēšanas lauvās tiesu veica neliela daļa mūsu redakcijas locekļu, kaut pa reizei roku izmēģināja ikviens. Intervēšana prasīja iemaņas, kas atšķiras no klusās un koncentrētās sēdēšanas pie datora. Bija jārosās, jāmeklē, jāzvana un arī jāorientējas latviešu sabiedrībā. Tiem, kam latviešos bija pazīšanās, veicās vieglāk.

Kādu laiku sacerēju atbildes uz klausītāju vēstulēm, kas tūlīt pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas sāka pienākt lielos daudzumos. Tajās bija cildinājumi un pateicība, kā arī daudz sāpju un rūgtuma; atbildēt nebija viegli. Ceru, ka mūsu atbildes ēterā bija pietiekami jūtīgas un saprotošas. Daudz bija lūgumu – lai mēs palīdzam padzīt svešautiešus no Latvijas, lai palīdzam daudz bērnu ģimenei, kuras vienīgais apgādnieks cietis autokatastrofā, lai palīdzam cietumniekam, kas domā par pašnāvību, vai lai tikai atsūtām jaunu radio aparātu un kurpju pāri.

Līdztekus šiem radošākiem pasākumiem mūsu ikdienas darbs bija galvenokārt tulko-

šana. Tulkojām vienā virzienā – no angļu valodas uz latviešu – gan kārtējās ziņas, gan apskatus. Politiskos, zinātniskos, kultūras, ko izvēlējamies no "Amerikas balss" centrālās redakcijas saražotajiem. Tāpēc katram, kas pieteicās "Amerikas balss" darbā, bija jāiztur četras stundas ilgs rakstisks tulkošanas pārbaudījums, kurā bija no svara ne tikai kvalitāte, bet arī ātrums. Bija jāaplūcinā arī runāšanas spējas, ierakstot ziņu lasījumu magnetofonā. Un, kā ikvienam kandidātam uz valsts darbu, jāuzrāda visos sīkumos sava pagātne, ko turklāt vēl slepeni pārbaudīja. Nedrīkstējām būt dzērāji vai aizdomīgu organizāciju locekļi. Jā, kādi tad bijām? Astondesmito gadu sākumā "Amerikas balss" latviešu nodaļu veidoja krāšņa personību galerija.

No pirmskara Latvijas paaudzes nodaļā bija palikusi vienīgi priekšniece Irēne Karule. Apveltīta ar īstas žurnālistes iemaņām, acīgi sekodama visam, kas notiek pasaulē, Vašingtonā, latviešu sabiedrībā un mūsu iestādē, viņa bezbailīgi aizstāvēja nodaļu sarunās ar "kungiem". (Jāpiezīmē, ka daži "vecās gvardes" pensionāri joprojām nāca ārštata darbā sestdienas rītos, pārtulkoja pa apskatam, palīdzēja nolasīt ziņas un devās mājās. Tādi bija Kristaps

Šūmanis, Vilis Čika un Aleksandrs Lauberts. Šūmanis un Čika parasti ieradās, svinīgi uzposušies uzvalkā ar lakatiņu krūšu kabatā, toties Lauberts mēdza drasēt pa mūsu iestādi kovboju zābakos un džinsos. Viņa rakstītās ziņas bija ieteicams uzmanīgi pārlasīt, jo viņam patika iespert nopietnājos tekstos pa divainam vārdam – nodēvēt nemierniekus par buntavniekiem vai spridzekli par elles mašīnu.)

Nākamais no pamatsastāva – redaktors un kopš 1986. gada priekšnieks Knuts Ozols. Uzauzdzis Amerikā, izglītojies Austrumeiropas vēsturē, Knuts bija neglābjami iesakņojies latviskā pasaulē. Viņš turēja nodaļas grožus vaļīgāk, bet darbs pats gāja visiem pa priekšu, izceldamies pie mikroфона ar sulīgu, svarīgiem vēstījumiem piemērotu balss tembru. Pēteris Aizupītis, arī ar grādu vēsturē, aizrautīgi interesējās par renesanses laikmeta mūziku un mūsdienu sportu. Viņš informēja klausītājus par ASV profesionālā basketbola un ledus hokeja spēlēm – īpaši, ja tajās piedalījās kāds latvietis.

(Turpinājums sekos)

* Grāmatas izdevējs – izdevniecība MicRec, Rīgā – šo grāmatu plāno laist klajā š.g. 26. oktobrī. Sekojiet reklāmai!

Princese Gundega no Naukšēniem iedzīvojas Amerikā

Saruna ar Gundegu Ozolu-Biti, latvieti, mammu, dzīvesbiedri, pavāri, latviešu teātra aktrisi, kas sirdsbalss un likteņa aicināta ieradās Amerikā pirms piecpadsmit gadiem

TAIRA ZOLDNERE,
speciāli *Laikam*

(Turpināts no 6. lpp.)

Man tas nenāk viegli, man diezgan ilgi sevi jāmeko, kamēr dabūju ārā ko tādu, kas man pašai patīk. Bet man gribas censties, un es esmu diezgan klausīga režisorei Mārai, un kādreiz man izdodas uzķert pašai savu spēles stīgu.

Kurā ir bijusi tava mīlākā loma teātri?

Droši vien Princese mūsu iepriekšējā izrādē Annas Brigaderes "Spridītis", jo tas tiešām ir ļoti daudzkrāsains tēls. Man šajā izrādē bija dubultloma – gan Lienīte, gan Princese Zeltīte. Viņām ir sava līdzība – abas ir ļoti neatlaidīgas, spēcīgas sievietes. Spēlējot Princesi, es sapratu, ka man viņa diezgan labi patīk. Es pat sadusmojos, ka bērniņā, tāpat skolā mums māca, ka Princese ir tā sliktā vīzdegune. Patiesībā viņa ir riktīgi forša! Kāpēc gan viņai būtu jāprec tas mazais Spridītis? Kāpēc viņai sava roka un sirds būtu jāatdod par tēva grēkiem? Vai tāpēc, ka kāds izglābīs tēvu, ir jāiet pie viņa par sievu? Šobrīd pilnīgi atbalstu Princesi Zeltīti! Savukārt, Lienīte, man tā kā būtu saprotamāks tēls – lauku sieva, kārtīga, darbīga, sirsnīga, gaida mājās savu Spridīti. Manuprāt,

arī nākamā izrādē "Tirelis", kurā mēs ar tevi spēlējam kopā, būs ļoti laba un man mīla izrādē. Jo vairāk mēs pie tās strādājam, jo

sim nospēlēt publikai!

Dzīvojot Amerikā, ko latviešu sabiedrība dod tev, un kā tu jūties, dodot kaut ko

Gundega ar bērniem Robertu un Amēliju // FOTO: Gundegas Ozolas-Bites arhīvs

dziļāka un stiprāka man šī izrādē liekas. Ceru, ka pandēmija atkāpsies, un mēs to varē-

preti latviešu sabiedrībai?

Latviešu sabiedrība šeit ir tā mūsu "mazā Latvija". Tu aiz-

brauc uz Sanfrancisko latviešu namu, aizver aiz sevis durvis, un jūties kā Latvijā. Domāju, ka šī sabiedrība man ļoti daudz ir devusi, un jūtos tai ļoti piederīga. Lielā zemē, kāda ir Amerika, nav viegli atrast šo piederības sajūtu, un nedomāju, ka es to īsti arī esmu atradusi. Man ļoti svarīgs ir latviešu nams. Ja neesmu darbā pārgurusi, tad cenšos ierasties uz visiem pasākumiem. Gadiem ejot, arvien vairāk jūtu, cik daudz savas sirds katrs pasākuma veidotājs ieliek šajā sarīkojumā, bet mūsu apmeklētāju paliek arvien mazāk. Brižam, tie ir divdesmit trīsdesmit cilvēki, kas atnāk uz koncertu vai skolas sarīkojumu, vai arī mūsu pašu teātri. Tomēr tas vēl vairāk liek sajūt, cik ļoti no sirds tas nāk rīkotājiem. Katrs, kas kaut ko organizē, saprot, ka varbūt būs tikai divdesmit cilvēku. Tieši tāpēc, ka esam tik maz, šie kopīgie pasākumi vēl spēcīgāk iet caur kauliem un sirdi – labā nozīmē. Arī mūsu teātra izrādes – uz skatuves reizēm esam desmit aktieri – esam pusgadu mēģinājuši, šuvuši tērpus, veidojuši dekorācijas, lai vienu reizi šo izrādi parādītu trīsdesmit skatītājiem. Domāju, ka tam ir vajadzīga liela dvēseles enerģija, un mēs visi to cits

citam dodam!

Tevis ir divi bērni. Vai tu domā, ka viņiem arī būs vajadzīga šī latviešu sabiedrība?

Es nezinu... meitai, varbūt, viņai latvietība vairāk saprotama, katru vasaru ciemojoties Latvijā pie māsiņām un vecvecākiem... Tāpat dēls vēl joprojām runā, ka kādreiz pārcelsies atpakaļ uz Latviju. Vai tas īstenosies? Nezinu... Esmu ļoti centusies saglabāt viņiem latviešu valodu. Abi labi runā latviski, Amēlija pat diezgan labi raksta.

Dzīvē jau reizēm iet kā tādā trakā filmā. Ja būtu palikusi Latvijā, dzīve, iespējams, būtu mierīgāka, bet arī vienmuļāka. Bērniem šeit veltu ļoti daudz laika, jo nav jau ģimenes, nav neviena, kas palīdzētu. Tas ir liels dzīves piepildījums, lai arī reizēm nepavisam nav viegli. Reizēm domāju, vai mani bērni man būs pateicīgi par to, ka es viņus uzaudzināju Amerikā... vēl joprojām es bieži domāju par to, vai tas bija pareizs lēmums. Gandrīz reizi nedēļā es salieku plus un minus zīmes šai manai dzīves izvēlei, un abas ir spēcīgas. Nekas nav viennozīmīgs.

Publikācija tapusi sadarbībā ar latviešiem.com

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

* Rīgas apgabaltiesa atcēlusi Šveices advokātu Rūdolfu Meroni no atstādinātā Ventpils mēra Aivara Lemberga (*Latvijai un Ventpilij*) kriminālprocesā arestētās mantas glabāšanas, aģentūrai LETA apstiprināja tiesā. Kā ziņots, Meroni tika iecelts par Lemberga mantas glabātāju tiesvedības laikā, taču ir saņēmis oponentu kritiku, ka viņš šo statusu izmantojis, lai pats gūtu ietekmi Ventpils transita uzņēmumos.

***

Turpina gatavot Kuldīgas nomināciju UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam

Kuldīgas novada pašvaldības speciālisti kopā ar Brandenburgas Tehniskās universitātes Mantojuma pārvaldības institūta vadītāju, profesori Britu Rūdolfu un viņas komandu, kā arī piesaistītajiem ekspertiem no SIA Arhitektoniskās izpētes grupa un SIA Metrum turpina gatavot Kuldīgas nomināciju UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam, aģentūru LETA informēja pašvaldībā.

Kuldīgas vecpilsēta

Viesojoties Kuldīgā, Mantojuma pārvaldības institūta ekspertes apsekoja plānotās UNESCO teritorijas un aizsargjoslas robežas. Tāpat tika pārrunāti turpmāk veicamie darbi. Nominācijas projekts UNESCO birojā jāiesniedz šogad rudenī, bet nominācijas gala versija – nākamā gada 1. februārī.

***

Liepājas Simfoniskais orķestris septembrī atklās 140. koncertsezonu

Ar diviem apjomīgiem un mūzikas vēsturē nozīmīgiem skaņdarbiem – Dmitrija Šostakoviča Desmito simfoniju un Friderika Šopēna Pirmo klavierkoncertu 19. septembrī Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars" savas jubilejas sezonas sākumu svinēs Liepājas Simfoniskais orķestris (LSO), informēja orķestra pārstāvji.

Pie diriģenta pulsts – Gintars Rinkevičs, kurš orķestra galvenā diriģenta amatā aizvadījis jau ceturto koncertsezonu.

***

Atkārtos Krišjāņa Barona pārgājienu no Tartu līdz Dundagai

Atzīmējot Krišjāņa Barona 185. jubileju, Imanta Ziedoņa

mūzejs uzsācis projektu "Ziedoņa mūzejs ceļā ar Baronu". Viens no būtiskākajiem notikumiem projektā ir K. Barona ceļa no Tartu līdz Dundagai atkal noiešana. Gājiens sāksies 21. augustā no Tartu universitātes vēstures mūzeja un noslēgsies 20. septembrī pie Dundagas pils. Iepriekš Ziedoņa mūzejs meklēja radošus cilvēkus, kuŗi gribētu būt mūsdienu "dainu tēvi" un veikt kādu no šī ceļa posmiem. Ideja par 700 kilometru garo pārgājienu radusies, iedvesmoties no K. Barona sarakstītās ģeogrāfijas grāmatas "Mūsu Tēvzemes aprakstīšana un daži pielikumi īsumā saņemti" un 1859. gadā viņa veiktā gājiena caur mūsdienu Latvijas un Igaunijas teritoriju. Savās atmiņās Barons teicis: "Vis mans ceļošanas laiks ilga veselās piecas nedēļas. Ar saviem ceļojuma iespaidiem un novērojumiem biju pilnīgā mierā."

Lai kājāmgājējiem būtu iespēja šo vēsturisko maršrutu veikt mūsdienās, mūzeja komanda izpētījusi 19. gadsimta kartes, K. Barona atmiņas par šo gājienam, kopā ar karšu izdevniecību Jāņa sēta izveidota arī mūsdienu maršruta karte.

***

Ēdolē atklāj pieminēkli Krišjānim Valdemāram

Kaut arī Ēdolē jaunlatvietis Krišjānis Valdemārs uzturējās vien divus gadus – savā jaunībā, viņš atstājis neizdzēšamas pēdas ne tikai Ēdoles, bet visas Latvijas kultūrvēstures attīstībā. Joprojām ir, ko mācīties no šī 19. gadsimta ekonomista, publicista un politiķa idejām un pārliecības.

Nu Ēdoles Dzirnava dārzā par Valdemāra paveikto atgādinās Artūra Bruno Štrausa veidotais vides objekts "Pretī gaismai", bet laikmets iedzīvināts Friča Adamoviča skatu spēlē "Valdemārs Ēdolē". Zināšanas ir vērtība, ko cilvēkam neviens nevar atņemt – šie izcilā jaunlatvieša Krišjāņa Valdemāra vārdi nu iekalti vides objektā, kas raksturo laiku, kad viņš jaunībā divus gadus, tas ir 19. gadsimta vidus, pavadījis Ēdolē.

***

Gricgales krogā tiekas Sēlijas mūzikanti un fotogrāfi

Gricgales krogā, kas vienīgais no deviņiem Neretas novada Pilskalnes pagasta krogiem saglabāties līdz mūsdienām, atkal skanēja mūzika un dziesmas.

Gandrīz divus gadsimtus senajā ēkā, par kuŗu jau trešajā paaudzē rūpējas rakstnieces Lūcijas Ķuzānes ģimene, pirmoreiz kopā sanāca Sēlijas mājas mūzikanti un fotogrāfi. "Tur gandrīz

Gricgales krogs

vai pantiņā jāsaka – uzturēt debesis spēkā. Jēga ir tāda, ka visa vēsture mums ir ieraugāma fotografijā. Zudis tūlīt arī daudzi novadi no zemes virsas, un tas, ko novadi ir paspējuši sarīdāt, tas paliek vēsturē. Un tieši ar fotografijas palīdzību mēs to vēsturi ieraugām," saka Dainis Ormanis, fotogrāfs no Jēkabpils.

***

Atklās vairs neeksistējošajai iestādei veltītu izstādi

No 5. septembra Mākslas muzejā "Rīgas Birža" būs skatāma izstāde "Mūsu mūzejs. Valsts mākslas muzejam 100" – veltījums vairs neeksistējošai kultūras institūcijai un tās darbiniekiem, kuŗu veidots un saglabātais krājums turpina dzīvot Latvijas Nacionālā mākslas muzeja (LNMM) kolekcijās, pētniecībā un izstādēs, informēja LNMM pārstāvji. Gandrīz 160 gadi šķir pirmo zināmo Jāņa Staņislava Rozes gleznu "Helēnas Cimzes portrets" (1851) no latviešu izcelsmes amerikāņu mākslinieces Vijas Celmiņas grafikas lapas "Zvaigžņu lauks" (2010). "Abi tik atšķirīgie darbi pieder pie vizuālās mākslas pārļācīgās dimensijas. Abi iemieso simtgadnieka Valsts mākslas ūun tā pēcteča Latvijas Nacionālā mākslas muzeja misiju – krāt, glabāt un popularizēt labāko, ko radījuši mākslinieki," skaidroja izstādes "Mūsu mūzejs. Valsts mākslas muzejam 100" autori.

***

8. augustā Juglas ezerā,

Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja krastā izskanēja Latvija pirmais crossover jeb starpžanru mūzikas festivāls «Laivā».

Klātienē to baudīja aptuveni pusotrs tūkstotis cilvēku laivās,

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

BALTKRIEVIJA. 13. augustā Latvijas vēstnieks Baltkrievijā Einars Semanis kopā ar ES, Lielbritānijas, Šveices, Japānas vēstniekiem un pārstāvi no ASV vēstniecības Minskā nolika ziedus vietā, kur protestu laikā naktī no 10. augusta uz 11. augustu tika nāvējoši ievainots protestētājs.

ES delegācijas Baltkrievijā vadītājs Dirks Šubels savā uzrunā atzīmēja, ka vēstnieki ir sapulcējušies, lai paustu sēras par protestētāja nāvi un izteiktu solidaritāti tiem, kuri saskārās ar vardarbību un cietsirdīgu izturēšanos, kuŗas notika Baltkrievijas pilsētās pagājušās dienās. D. Šubels aicināja Baltkrievijas varu ievērot un garantēt Baltkrievijas tautas tiesības uz miermīlīgiem protestiem.

SPĀNIJA. Vēstniece Argita Daudze darba vizītē apmeklēja Salamankas un Zamoras pilsētas ar mērķi tikties ar sadarbības partneriem un pateikties par izrādīto atbalstu sadarbības veidošanā ar Latviju vēstniecības kadences laikā.

Vizītes ietvaros vēstniece tikās ar Spānijas vecākās universitātes – Salamankas universitātes – rektoru Danielu Ernandesu Ruiperesu (*Daniel Hernandez Ruiperez*) un Jūgendstila muzeja Casa Lis direktoru Pedro Perezu Kastro (*Pedro Perez Castro*).

un to bija iespējams vērot arī tiešraidē "LMT Straume". Uz skatuves kāpa modernās kokles virtuozes Laima Jansone, etno mūzikas grupa «Tautumeitas» un klasiskās mūzikas huligani "Dagamba".

***

Mūžībā devies rakstnieks un publicists Artūrs Snips

71 gada vecumā mūžība devies rakstnieks un publicists Artūrs Snips, mikroblogošanas vietnē Twitter vēsta rakstnieka meita Arta Snipe.

Snips dzimis 1949. gada 4. martā izsūtīto ģimenē Krasnojarskas novadā, Taimiras nacionālajā apgabalā, Hatangā. 1958. gadā no izsūtījuma atgriezies Latvijā. Darbojies publicistikā, kopā ar Daini Ivānu 1986.gada oktobrī laikrakstā "Literatūra un Māksla" publicēja rakstu "Par Daugavas likteni domājot", ar kuŗu tika aizsākta cīņa pret Daugavpils HES celtniecību, tādējādi autoriem kļūstot par Atmosdas vēstnešiem.

***

Mīkeli Valteru pārapbedīs Latvijā 23. septembrī

14. augustā ar aviosabiedrības *airBaltic* reisu no Nicas, Francijas, pārapbedīšanai Latvijā nogādāti Mīkeļa Valtera pišļi. 11. augustā Nicas kapsētā tika veikta M. Valtera ekshumācija. Rīgas lidostā šķirstu sagaidīja M. Valtera radniece Valda Jekabsone-Valtere un Ārlietu ministrijas pārstāvji – Valsts protokola vadītājas pienākumu izpildītāja Inese Liepiņa un vēstnieks – Ei-

Mīkeli Valters

ropas departamenta direktors Gints Jegermanis. Bijušā iekšlietu ministra un sūtņa Mīkeļa Valtera svinīgā pārapbedīšana Meža kapos un piemiņas ceremonija plānota šā gada 23. septembrī. Sākotnēji M. Valtera pārapbedīšana bija iecerēta viņa dzimšanas dienā 7. maijā, taču Covid-19 pandēmijas izraisīto ierobežojumu dēļ to nācās pārcelt.

Valstsvīrs M. Valters (1874-1968) bija Latvijas pirmais iekšlietu ministrs, politiķis, diplomāts, žurnālists un literāts. Viņam bija nozīmīga loma Latvijas neatkarības idejas formulēšanā un valsts dibināšanā. No 1919. gada oktobra Mīkeli Valters bija diplomātiskais pārstāvis Itālijā, 1921. gada martā – ārkārtējais sūtņis un pilnvarotais ministrs Itālijā, no 1921. gada novembra – arī nerezidējošais ministrs Spānijā un Portugālē. M. Valters bijis ārkārtējais sūtņis un pilnvarotais ministrs arī Francijā, Polijā, Ungārijā, Beļģijā un Luksemburgā, kā arī konsuls Karaļaučos (Austrumprūsijā).

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**
Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

JURIS
LORENCIS

Retie ārzemju tūristi, kuri šajā vasarā pastaigājas pa Rīgas centru, diez vai pamanītu, ka 29. augustā pilsētā notiks ārkārtas pašvaldību vēlēšanas. Parkos neredz aģitācijas teltis, ielās tikpat kā nav reklāmas plakātu, bet manā pastkastītē vēl nav iemesta neviena (!) reklāmas lapiņa. Var jau būt, ka politiķi taupa spēkus un gatavojas "izsaut pulveri" pēdējā kampaņas nedēļā. Tomēr izskatās, ka partiju maciņi kļuvuši plānāki, savukārt politisko kampaņu financēšanas uzraudzība ar katru gadu kļūst aizvien stingrāka. Patiesībā pašvaldību vēlēšanām Rīgā vajadzēja notikt vien nākamā gada jūnijā. Tad kāpēc tāda steiga? Atgādināšu notikumu hronoloģiju. 2019. gada 30. janvārī, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs veic kratīšanu Rīgas mēra Nila Ušakova (partija "Saskaņa") kabinetā. Pamatojoties uz aizdomām par kukuļošanu Rīgas domē, ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Juŗa Pūces 4. aprīļa rīkojumu Ušakovs tiek atstādināts no amata. 25. maijā Latvijā notiek Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kurās Ušakovs un viņa vietnieks Andris Ameriks (partija "Gods kalpot Rīgai") iegūst deputātu mandātus un pārceļas uz Briseli. Pēc viņu aiziešanas Domes valdošajā koalīcijā sākas nesaskaņas, līdz tā pilnībā izirst. Vienlaikus Rīga saskaras ar nopietnām atkritumu apsaimniekošanas problēmām, no namu pagalmiem dienām ilgi netiek

izvesti atkritumu konteineri. Pēc tam, kad Rīgas domē trīs sēdēs pēc kārtas nav sanācis vajadzīgais deputātu kvorums, ministrs Pūce 6. decembrī iesniedz Saeimā likumprojektu par Rīgas domes atļaušanu. Saeima to pieņem 2020. gada 13. februārī, bet 24. februārī likumu apstiprina Valsts prezidents Egils Levits. Sākotnēji bija paredzēts, ka ārkārtas vēlēšanas notiks 25. aprīlī. Taču savas korekcijas ieviešana Covid-19 epidēmija, un vēlēšanas pārcēla uz 29. augustu.

Kopumā tajās startē 15 saraksti, uz 60 vietām domē pretendē 707 deputātu kandidāti. Ja patreizējie politisko partiju reitingi saglabāsies nemainīgi līdz vēlēšanu dienai, tad pārmaiņas Rīgā būs. Pie varas nāks partijas, kas patlaban veido Saeimas valdošo koalīciju. Dažreiz dzird apgalvojumu, ka beidzot pie teikšanas Rīgā būšot "latviskie spēki". Es tam isti negribētu piekrist. Kaut vai tā iemesla dēļ, ka gan "Saskaņas", gan "Gods kalpot Rīgai" rindās ir arī daudzi latvieši. Es drīzāk teiktu – pie varas nāks jauni cilvēki un jauna domāšana. Nesen intereses pēc ieskatījos Centrālās vēlēšanu komisijas interneta mājaslapā www.cvk.lv, iepazīnos ar partiju piedāvājumu Rīgas domes vēlēšanām. Tas, kas iekrita acīs – jauni, vēl nedzirdēti uzvārdi. Svaigi, moderni uzskati, jauns Rīgas attīstības redzējums. Gribētos ticēt, arī godīgi nolūki. Tomēr visvairāk mani pārsteidza apstākļi, ka es nezinu šos

cilvēkus, neesmu par viņiem neko dzirdējis. Tas liecina par vairākām lietām. Pirmā un acīmredzamā – es novecoju. Izaugušas paaudzes, ar kurām ceļi krustojas aizvien retāk. Otrām kārtām – mēs sākam līdzināties Rietumeiropai un vairs tik ļoti neinteresējamies par politiku kā agrāk. Ja vairs nevaram nosaukt visus ministrus, neatpazīstam lielāko daļu Saeimas deputātu, kā tad lai mēs zinātu Rīgas domes deputātu kandidātus? Un, visbeidzot, jaunatne vēlas nākt politikā, un tas ir apsveicami. 13. Saeimā ievēloto deputātu vidējais vecums ir 47,3 gadi. Partijai, kurai socioloģiskās aptaujas paredz uzvaru domes vēlēšanās, deputātu kandidātu vidējais vecums ir 40 gadi.

Kas nodarbina rīdzinieku prātus? Atkritumu problēma bija iemesls, kāpēc ministrs Pūce sāka runāt par Rīgas domes atļaušanu. Satiksmes sastrēgumi, izdrupušās ielas, nelabotās ietves. Bērnu dārzu trūkums. Bet vairāk par visu – korupcijas ēna pār iepriekšējo domi. Tiesa, nav jau tā, ka līdz šim nekas nav darīts. Pilsētā top jauni veloceliņi un sporta laukumi. Tieši Ušakovs bija tas, kurš aizsāka vērienīgo Līgo svinēšanu Daugavmalā. Parādās jaunu attīstības centru aizmētņi-Skanstes ielas apkārtnē, Nacionālā bibliotēka, Jaunās Teikas rajons blakus bijušajai rūpnīcai VEF, Latvijas Universitātes studentu pilsētiņa Torņakalnā. Apkārt Rīgai izveidojušies eleganti

privātmāju rajoni (Mārupe, Berģi, Piņķi, Ulbroka). Bet mani, kurš dzīvo pašā pilsētas centrā – Tērbatas un Ģertrūdes ielu stūrī, uztrauc tuvākās apkārtnes degradācija. Tukši, pamesti nami, it īpaši Čaka/ Marijas un Brīvības ielās, slēgti veikali, noputējuši, gadiem nemazgāti logi. Pēdējos gados vairākas man pazīstamas ģimenes ar bērniem atstājušas pilsētas centru, pārcēlušās uz Pierīgu, Ogri, Saulkrastiem. Starp argumentiem par labu šādam solim (tīrs gaiss, daba, savs dārzs) ir arī sekojošs: centrā nav kur novietot mašīnu. Tā nu ir iznācis, ka visa Rīga no Daugavas līdz pat Grīziņkalnam uzbūvēta laikā, kad automašīnu vēl nebija. Rīga gan nav vienīgā, ar līdzīgām problēmām saskaras bezmaz vai visas Eiropas pilsētas. Lielveikali un jo sevišķi interneta tirdzniecība pamazām izputina mazos veikaliņus pilsētu centros, kuri nespēj samaksāt augstās īres cenas. Vienlaikus esam sākuši mazāk tērēt – gan baidoties no iespējamās krīzes, gan sekojot vides aizsardzības organizāciju aicinājumiem "dzīvot pieticīgāk". Situāciju vēl vairāk saasināja Covid-19 epidēmija. Cilvēki baidās iet uz kafējnicām, veikalu plauktos krājas neizpārdotu apģērbi un apavu kalni. Patiešām – kāpēc pucēties, ja tāpat nav kur iet? Ko darīt? Un te nu mēs saskaramies ar gluži vai neatrisināmu dilemmu. Pēdējos simt gados viens no efektīvākajiem attīstības instrumentiem

valstīs ar brīvā tirgus saimniecību bijis nekustamā īpašuma nodoklis. Gribi dzīvot bagātā, sakārtotā un prestižā vidē – maksā! Bet centrs vairs nav ne sakārtots, ne prestižs, bet nekustamā īpašuma nodoklis šeit tikai aug. Izskan bažas, ka pēc pusotra gada, kad stāsies spēkā jaunās nekustamo īpašumu kadastra vērtības, daudziem tās var izrādīties nesamaksājamas. Nav brīnums, ka cilvēki un biznesi pamet pilsētas centru.

Brīdī, kad es rakstu šīs rindas (ir 16. augusts), Rīga svin pilsētas svētkus. Vērmandārzā notiek tradicionālais tirdziņš. Tērbatas ielā, kas uz mēnesi pārvērsta par gājēju zonu, brīvdabas kafējnicās cilvēki bauda vasaras sauli. Beidzot parādījušās pirmās politiskās reklāmas. Partija "Kam pieder Latvija?", kurai politikas eksperti gan īpašus panākumus nesola, sola atņemt naudu "aizdomīgām firmām" un atdot to rīdziniekiem. Diezin vai vēlētajiem uzķersies uz tik lētām maksāķerēm. Gribētos ticēt, ka 2025. gadā, kad beigsies jaunievēlētās domes pilnvaru laiks, mēs dzīvosim citādā Rīgā. Turīgākā, ērtākā, tīrākā, interesantākā. Efektīvi un godīgi pārvaldītā. Ar jauno *Rail Baltica* dzelzceļa maģistrāli, daudziem veloceliņiem, koncertzāli un modernās mākslas muzeju. Bet tas ir tikai sākums jaunam darba cēlienam. Rīga jau nekad nebūs gatava.

Mediju atbalsta fonda
ieguldījums no Latvijas
valsts budžeta līdzekļiem

KĀRLIS
STREIPS

Apmeklējot mājaslapu, kurā uzskaitīti šīgada Rīgas svētku pasākumi, izlasu šādu tekstu: "Pirms dodies uz pasākumu, lejuplādē lietotni *Apturi Covid!* Pasākumā ievēro divu metru distanci! Svini svētkus atbildīgi! Rīgas svētku programmā iespējamās izmaiņas. Sekojiet aktuālitātēm svētku *Facebook* kontā. Tur dienā, kad rakstīju šo komentāru (svētdien, 16. augustā, kas bija svētku pēdējā diena), bija uzskaitīti dažādi pasākumi: "Vidzemes tirgū līdz 18:00 mazos rīdziniekus un pilsētas viesus iepriecinās teātra izrādes, bērnu vokālo ansambļu priekšnesumi un iluzionistu šovs. Pievienojies!" "Vējš burās un *aidā* Ķīšezērā! *Baltic Challenge Cup* vindsērfings, sacensības ir jau sākušās." "Triatlona sportisti 12.00 sagaidīja sacensību startu, lai pierādītu sevi peldēšanā, riteņbraukšanā un skriešanā. Nāc uz Rīgas triatlona 2020 un līdz pat 18.00 atbalsti savus favorītus trasē un finiša taisnē!"

Kā lasītāji sapratis, svētki šogad notiek pandēmijas apstākļos. 16. augustā Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC) pavēstīja par vēl septiņiem jauniem

inficēšanās gadījumiem, tālāk bilstot, ka "SPKC rīcība esošā informācija liecina, ka četri saslimušie ir kontaktpersonas, viens saslimušais atgriezies no ārvalstīm, ar divām personām uzsākta saziņa, lai precizētu papildu informāciju. Epidemioloģiskā izmeklēšana turpinās." Kopumā Latvijā līdz tam brīdim bija veikti 225 636 izmeklējumi, saslimušas 1322 personas un 1078 izveseļojušās, 32 mirušas. Iepriekšējās diennakts laikā neviens inficētais nenonāca slimnīcā, kur tobrīd ārstējās četri pacienti, "visi ar vidēji smagu slimības gaitu." Savukārt minētā *Apturi Covid* aplikācija, reiz lejuplādēta, izmanto *Bluetooth* sistēmu, lai anonīmi piefiksētu tuvumā esošus viedtālrunus, kurus arī darbojas minētā lietotne. Tā kā sistēma ir pievienota satelītiem, tas speciālistiem ļauj konstatēt, kurus gadījumos ir pārkāpta distancēšanās prasība, un sazināties ar cilvēkiem, kuriem līdz ar to radies inficēšanās risks. Tādā gadījumā SPKC uz telefonu nosūta kodu, ko ievadīt lietotnē, lai saņemtu attiecīgo ziņojumu. Saņēmējs nezina sūtītāja identitāti, savukārt sasli-

mušais cilvēks nezina, kam par to tika ziņots. Man personīgi mobilais telefons nekad nav bijis un joprojām nav pievienots tīmeklim. Pirmkārt, es visu dienu tāpat pavadu datora ekrāna priekšā, papildu ekrāns nūdien nav vajadzīgs, turklāt nekad neesmu sapratis, ko tajā salīdzināsi mazajā lodziņā var saķīķerēt. Par saslimšanu īpaši neesmu noraižējies. Marta otro pusi man nācās pavadīt izolācijā, jo pie manis dzīvokli bija cilvēks, kurš izrādījās inficēts. Mēs nesarokojāmies un pavadījām ne vairāk kā 10 minūtes kopā, tāpēc maz ticams, ka būtu notikusi kaut kāda pārnesē, bet drošs paliek nedrošs. Arpus tā, kopš esmu pārcēlies uz jaunu dzīvokli, uz darbu RīgaTV24 esmu braucis trolejbusā. Ir bijušas reizes, kad tas ir bijis pārpildīts, un tas liek drusku nervozēt, bet šajās brīvdienās es sev iegādājos velosipēdu, turpmāk uz televīziju došos ar to un cerēšu, ka uz rudens asi, kad laika apstākļi vairs neļaus braukt, situācija ar vīrusu būs atrisināta.

Par Rīgas svētkiem – tie ir vēltīti Latvijas galvaspilsētas dibināšanas atcerei.

Svētki pandēmijas ietvaros

Rīgā patlaban dzīvo apmēram 627 tūkstoši cilvēku. Pēc 2019. gada datiem, 47,1% pilsētas iedzīvotāju bija latvieši, 36,4% krievi, un tad vēl baltkrievi, ukraiņi, poļi, lietuvieši u.c., un 1989. gadā, kad Rīgā ierados es, latviešu procents te bija tikai 36,5%. 2014. gadā Rīga bija Eiropas kultūras galvaspilsēta, savukārt 2015. gada pirmajā pusē mūsu galvaspilsēta bija Eiropas Padomes prezidējošās valsts centrs. Rīgas Starptautiskā lidosta kopš okupācijas laikiem ir attīstījusies teju līdz nepazīšanai (starp citu, pilsētas Centrālo dzelzceļa staciju gan es uzskatu par universālveikalu, kurā, cita

starpā, atiet un ienāk vilcieni). Latvijas nacionālā aviokompānija *airBaltic* piedāvā reisu pa visu pasauli, protams, šogad reisu skaits krasi samazinājies tā paša vīrusa dēļ. Arī man šogad nācās atteikties no ikgadējā ceļojuma ciemos pie māsām Čikāgā.

No brīža, kad *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītāji būs saņēmuši šo numuru, būs palikusi nedēļa un dažas dienas līdz Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām. Pēdējo vairāk nekā desmit gadu laikā Latvijas galvaspilsētas pārvaldes sistēma ir bijusi dziļi degradēta. Turēsim īkšķus, ka 29. augustā izdosies ievēlēt tādu jauno domi, kas mūsu Rīgu padarīs spodu!

DAIGA
MAZVĒRSĪTE

Katrai tautai vajadzīgi varoņi, un latviešu sirsniņā mīlestība pret tenoru Jāni Zāberu skaidrojama no vairākiem aspektiem. Vispirms – viņam piederēja dziedoņa varenākais ierocis – pasakaini skaista balss, kas apvienojumā ar brīnišķīgu tembru, iedzimtu muzikalitāti, spožu dikciju un aktierisko šarmu padarīja viņu par izcilu mākslinieku, kuŗa valdzinājumam nevarēja pretoties neviens. Otrkārt – Zābera veiksmes stāsts, proti, iespēja divas sezonas stažēties Itālijas pilsētās Milānā visā pasaulē slavenajā operatūrā *La Scala* atsauc atmiņā pirmās brīvvalsts laika tenoru pieredzi. Marisam Vētram, Jānim Vītiņam un citiem studijas Itālijā bija īstenojams sapnis, pretēji mūsu dziedoņiem okupācijas režīmā. Zābers it kā pārrāva šo noslēgto loku, par ko tauta izjuta milzu lepnumu.

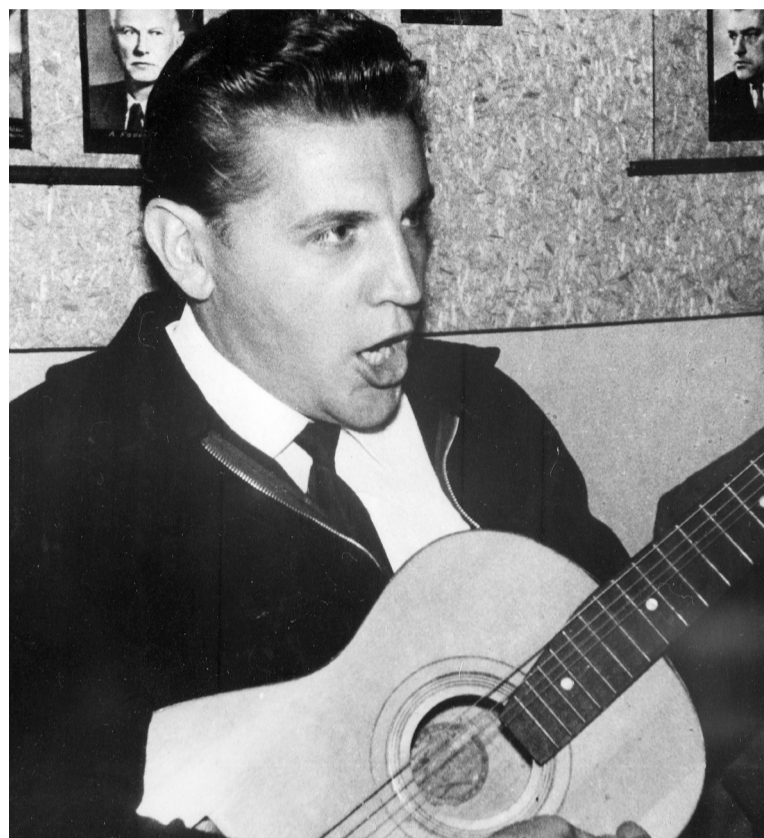
Pēc atgriešanās no Itālijas 1964. gada maijā viņa solokonzerta sajūsmīnātā publika tenoru no Universitātes Aulas iznesa uz rokām – tik liels bija klausītāju gandarījums, un tobrīd ar dziedoņa nākotni ikvienam muzikas mīļotājam saistījās vislielākās cerības. Tādēļ vēl jo lielāks trieciens izrādījās Zābera traģiski agrā aiziešana no dzīves smagas slimības dēļ. Viņa bērū dienā 1973. gada 28. martā Rīgā tika apturēta satiksme, jo uz mūža mājām iemīļoto mākslinieku izvadīja 40 tūkstoši sērotāju. Taču istās Jāņa mājas bija Vecais Ceplis Meirānos, kur zaļoja Zāberu dzimtas ozols, un šeit joprojām darbojas staltā latvju dēla mūzejs. Pie tā 23. augustā, mūsu tautai zīmīgā datumā, notiks izcilā dziedoņa 85. jubilejai veltīts koncerts.

Jāņa Zābera vectēvs Kārlis bija Austrijā skolots mālu meistars, viņš ar ģimeni apmetās uz dzīvi Vecceplī. Jāņa tēvs Oskars, cīņijies Pirmajā pasaules karā, strādāja Lubānās pienotavā par kasieri un vakaros dziedāja korī, kur ieskatījās Emmā Purenīnā. Oskars bija apguvis stabules, ermoņiku un vijoles spēli, šo māku tālāk nodeva dēliem – Miervaldim un 1935. gada 11. augustā dzimušajam Jānim.

Zāberi bija čakli zemkopji, augu dienu bija aizņemti darbos, apkopjot 50 ha lielo saimniecību. Taču palika laiks arī muzikai – Oskars un Miervaldis dziedāja un spēlēja, kopā ar radiem izveidoja savu kapelu. Arī Jānis jau mazotnē apguva vispirms stabules spēli, tad cītaru, vēlāk arī klavieres un ģitaru, kuŗas pavadībā saviesīgos vakaros labprāt uzdziedāja tautā iemīļotas, padomju gados nevēlamas dziesmas arī savas slavas gados.

Pēc 1940. gada okupācijas Zāberu zemes platība saruka teju uz pusi, tika atņemti Latvijas karogi un radioaparāti. Sekoja iznīcību nesošais Otrais pasaules karš, tā beigas Vecais Ceplis sagaidīja ar norautu mājas stūri. Kad Jānis sāka skolas gaitas Meirānu pamatskolā, tilts bija uzspriecināts, un pāri Aiviekstei nācās celties ar prāmi. Tas reiz apgāzies, un zēns izglābās kādu savu klasesbiedrēni, jo pats peldējās kā zivs.

Skolā Jānim laimējās sastapt dziedāšanas skolotāju Mariju Mežuli, kas pamanīja viņa neikdienišķo balsi un neļāva laist zudumā. Izrādījās, ka zēns ir liels dziesmu zinātājs, ar prieku dziedāja skolas sarīkojumos un kopā ar ģimenes kapelu, skolotāja uzstāja, ka Zāberam jāiet mācīties muzikas skolā. Jānis pats tolaik plānoja kļūt par traktoristu vietējā kolhozā, jo senču dzīve taču bija tik cieši saistīta ar zemi. Taču brālis un pedagogi

mudināja mācīties, un meirānietis devās kārtot iestājkāsmenus Jāzepa Mediņa muzikas vidusskolā. Pedagogi jauneklī atzina par baritonu, taču uz savu roku Jānis apguva tenora repertuāru, operu ārijas, Emīla Dārziņa, Alfrēda Kalniņa dziesmas. Pēc trim gadiem viņu jau uzņēma Latvijas Valsts Konservatorijā profesora Aleksandra Viļumaņa klasē, un pedagogs drīz vien rosināja pievērsties tenora repertuāram, par ko Jānis bija sajūsmā. Sava audzēkņa talantu novērtēja arī izcilā operdziedātāja Milda Brehmane-Štengele, viņa Zāberu pieminēja savās atmiņās: "Viņš bija centīgs un akurāts, ļoti pieklājīgs, ar labu stāju. Vienmēr smaidīgs, izskatīgs. Viņš daudz dziedāja koncertos, skolās. Viņš patika gan jaunatnei, gan vecākajai paaudzei. Viņš bija pati jaunība."

Jānis savā dziedoņa karjerā uz priekšu virzījās ļoti mērķtiecīgi – daudz mācījās, apguva sev nezināmo klavierespēli, lai pats varētu mācīties jaunus skaņdarbus. Izskatīgais puisis vienmēr staigājis svīlpodams, tomēr bariņā nav iesaistījies, bijis vienpatis un studentu ballītes neapmeklēja. Reizi nedēļā pie brāļa ar lauku labumiem brauca Miervaldis, un Jāņa simpātija – aktieru Harija Liepiņa šķirtā sieva Biruta viņam negāja pie sirds. Bija jūtams, ka jaunajā dziedoni Operetes teātra aktrise saskatīja labu nākotni. Biruta Zāberu ātri iepazīstināja ar Rīgas mākslas un muzikas ierašām un bohēmisko vidi. Kaut gan Vecais Ceplis pilsēt-

niecei negāja pie sirds, tur 1959. gada Jānos tika dzertas kāzas.

Spilgto talantu ievēroja toreizējās Komponistu Savienības paspārnē dibinātā Mūzikas fonda koncertu rīkotāji. Jānis kļuva par zvaigzni Arvīda Žilinska, Jāņa Ķepiņa, vēlāk Elgas Igenbergas autorkoncertos, kādus rīkoja pa Latvijas malu malām. Ja sākumā Jānis bija tikai kautrīgs students brūnā uzvalcīnā ar spīdīgu bikšdibenu, tad pārpildītās klausītāju zāles drīz vien ļāva

Izvēlējās Latvijas vijolītes...

Tenoram Jānim Zāberam – 85!

Un tad notika kaut kas pilnīgi neticams – astoņu padomju dziedātājus sūtīja mācīties uz Itāliju. Maskava ar tolaik komunistiski orientēto Itālijas valdību bija panākusi vienošanos par stažieru apmaiņu starp operatūrām. Uz šo godu pretendēja 60 kandidāti, Zābers izturēja konkursu, taču Maskavas komisija pateica, ka neviens latvietis uz Itāliju nebrauks. Ar paziņas, augsta ministrijas ierēdņa Sigizmunda Timšāna starpniecību, liekot lietā izcila diplomāta spējas, tika panākta vienošanās, ka Zāberu uz ārzemēm tomēr laidīs. Viņa mērķis bija apgūt Rūdolfu partiju operā "Bohēma" un Karavadosi lomu operā "Toska", kas divās sezonās tika paveikts. "Es nekad nomainītu vijolītes, kas ir bijušas draugus ar meža klusumu, pret Itālijas skaistajām rozēm," dziedātājs rakstīja vēstulē vecākiem.

Zābera prombūtnes laikā viņa vārds Latvijas presē parādījās ļoti bieži, stāstot par cerībām, kādas tiek liktas uz šo brīnumaino talantu, un tikai padomju ierēdņu intrigas neļāva viņam nodziedāt Rūdolfu partiju *La Scala*. Maskavas Lielā teātra vadība neatļāva itāliešu balerīnām piedalīties solitāajā "Gulbju ezera" izrādē, tad nu itāli deva atbildes triecienu. Pēc Maskavā, Lielajā teātrī sarīkotā *La Scala* stažieru koncerta Zāberu aicināja pārcelties uz Savienības galvaspilsētu. Bet viņš palika Latvijā.

Savas isās, bet ļoti spilgtās skatuves karjeras laikā tenors Rīgas operatūrā piedalījies 24 operu iestudējumos, kur viņam uzticētas

steidzās uz tēva mājām, kur piedalījās ražas novākšanā, plāva sienu, bet vislabprātāk atpūtās Aiviekstē – ar maksšķeri rokā.

Pieskandinājis padomju republiku operatūras, brīvajā pasaulē dziedonis nonāca vien dažas reizes – dziedāja Somijā, kur kāda sieviete pat nokritusi ceļos viņa priekšā un bucojusi rokas pēc koncerta, pateicoties par Alfrēda Kalniņa "Brīnos es" izpildījumu. Zāberam ļāva uzstāties arī 1967. gadā Kanadā, kad tur notika Vispasaules izstāde EXPO. Dzirdot pasakaino balsi un latviešu dziesmas, zālē sēdošie trimdnieki slaucījuši aizkustinājuma asaras. Bijuši arī tādi, kuŗi mūsu mākslinieku koncertus klausījušies sešas un pat vairāk reizes pēc kārtas.

Kanadas latvieši aicināja latviešu māksliniekus ciemos, un Zāberam, protams, bija jādzied. Viens šāds koncerts, diemžēl bez skaņas, kuŗa toreizējos filmēšanas aparātos nebija pieejama, nofilmēts pie akordeonista Haralda (Harija) Birkena. Filmā redzams, kā Birkenš spēlē akordeonu un Jānis dzied, mūziķis it kā esot piedāvājis Zāberam kopā ierakstīt arī kādu skaņuplati, droši vien ar populārām latviešu dziesmām, kuŗas skanēja tovakar.

Taču sešdesmito gadu otrajā pusē dziedātājam sākās veselības problēmas, tās Jānis no visiem slēpa līdz pēdējam. Augšējie toni galvā izraisījuši slimīgu jutoņu, sāka tricēt labā roka, kādā izrādē viņš uz skatuves pagībīs. 1970. gada decembrī tika nodziedāts pēdējais koncerts, jo pēc smadzeņu audzēja diagnosticēšanas jau pirmā operācija Jānim atņēma viņa daļo balsi.

Pēc tenora nāves skaņuplašu fabrika *Melodija* steigz izdot teju vai Zābera kopotus rakstus – latviešu komponistu dziesmu apkopojumus, operu ārijas. 1974. gadā arī aizokeāna latvieši tika pie Zābera skaņuplates *Jānis Zābers sings Puccini, Mascagni and Verdi*, ko klajā laida *Kaibala Records* Orelāndē. Recenzijā par šo albumu žurnālā *Stereo Review* 1974. gada 14. janvārī: "Kas mūs pārsteidz, ir tīrā un mirdzošā liriskā tenora (*spinto*) balss, plūstoša bez piepūles, brīvi un ar skaidru dikciju. Dziedājuma stils ir izteikti itālisks, bet bez raudulīgiem pārspīlējumiem un intonātas netīrības. Reizēm J. Zābera dziedājums atgādina jaunā Džuzepes di Stefano balsi, – vai tā nav vislabākā rekomendācija! Dziedātājs ir pilnīgi gatavs pārvarēt iedziedāto āriju visdažādākās mūzikālās grūtības un izpilda tās apbrīnojami. Ja nebūtu šīs plates, mēs nekad nebūtu uzzinājuši, ka šāds lieliskā apdāvināts mākslinieks vispār dzīvojis." Toreiz arī Vācijā dzīvojošais komponists, dziedonis un diriģents Longīns Apkalns žurnālā *Treji Vārti* publicējis pamatīgu šīs skaņuplates vērtējumu, skumstot, ka neko vairāk no Zābera vairs nedzirdēsim. 21. gadsimtā vairums latviešu tautas "gaišā ģenija" ieskaņojumu izdoti diskos, un vai ik gadu Zāberu dzimtas mājās Vecajā Ceplī ar koncertu tiek dota iespēja kavēties atmiņās par traģiski īsu mūžu dzīvojošo dziedātāju ar sauli balsi.

viņam tikt ne tikai pie krāšņu ziedu klēpjēm, bet arī jauna uzvalka. Taču sajūsma dziedoni nepadarīja iedomīgu – zvaigzņu slimība viņam palika sveša visu mūžu! Zābers tik ļoti mīlēja mūziku un dziedāšanu, ka nelaida gaŗām nevienu iespēju dziedāt, kaut vai draugu un paziņu lokā.

Jau kā konservatorijas 3. kursa students Jānis Zābers 1960. gadā kļuva par Latvijas operatūras solistu, debitējot ar Narabota lomu Štrausa operā "Salome", un tūdaļ pievērsa sev kā speciālistu, tā muzikas mīlētāju uzmanību. Līdz diploma saņemšanai jaunais tenors jau bija nodziedājis vairāk nekā 400 koncertus.

vadošās lomas un lielākoties tie, protams, bija mīlētāji – Rūdolfš, Karavadosi, Alfrēds Dž. Verdi operā *Traviata*, Turidu P. Maskanji viencēlienā "Zemnieka gods", bet publika visvairāk iemīlēja viņa Anīņu A. Žilinska operā "Zelta zirgs", kas kļuva par magnētu vienkāršajiem klausītājiem, kuŗi nu uz Balto namu plūda no attāliem nostūriem. Un līdzīgi saviem priekštečiem – 30. gadu slavenajiem Latvijas tenoriem – Zābers neatteicās ieskaņot skaņuplatē vai nodziedāt koncertā pa kādam populārā žanra skaņdarbam, piedalījās muziklu un operesu fragmentu ierakstos, dziedāja latviešu tautas un arī bērniem domātas dziesmas. Vasarās

SALLIJA
BENFELDE

Pēc prezidenta vēlēšanām, kuru rezultāti acimredzami tika falsificēti, jau otro nedēļu Baltkrievijā notiek plašākie protesti valsts vēsturē. Aizvadītajā nedēļā baltkrievi sastapās arī ar jaunākajos laikos nekad nepieredzētu nežēlīgu izrēķināšanos ar miermīlīgiem protestētājiem un cilvēkiem, kuri devās savās ikdienas gaitās. Tomēr protesti paplašinājās, sākās streiki, un baltkrievi pieprasīja jaunas, atklātas un godīgas vēlēšanas. "Ej prom! Tu esi atlaists!", skandē cilvēki protesta gājienos. Un Aleksandrs Lukašenko, kuŗš valdījis Baltkrievijā jau 26 gadus un atkal pats sevi iecēlis prezidenta krēslā, atbild: "Kamēr jūs mani nebūsiot nogalinājuši, citu vēlēšanu nebūs." Šajā numurā ne tikai plašāks notikumu apskats, meklējot atbildi uz jautājumu: kas notiks tālāk un vai Putins iejauksies, lai īstenotu savu sapni – iekļaut Baltkrieviju Krievijas Federācijas sastāvā.

Mazliet vēstures

Baltkrievijas Tautas Republika bija pirmā baltkrievu neatkarīgā valsts, kas pastāvēja no 1918. gada 25. marta līdz 1919. gada 5. janvārim. Valsts beidza pastāvēt, kad galvaspilsētu Minsku ieņēma Padomju Krievijas kara spēks un izveidoja Baltkrievijas Sociālistisko Padomju Republiku. Valsts ģerbonis bija no Lietuvas lielkņazistes jeb Lietuvas dižkunigaitijas laikiem. Valsts baltsarkanbaltais karogs tika veidots, balstoties uz ģerboņa sarkano un balto krāsu, leģendas vēsta, ka tās ir asinis sniegā, kas savukārt atgādina par 13. gs. cīņām ar ienaidniekiem. Pēc Baltkrievijas Republikas neatkarības pasludināšanas 1991. gadā, tā izmantoja šos simbolus, līdz autoritārā prezidenta Aleksandra Lukašenko varas laikā no tiem atteicās, atsākot izmantot arī ar Baltkrievijas PSR saistīto simboliku.

Jāpiebilst, ka protestētāji izmanto baltsarkanbalto karogu un viņu apģērbā ir baltsarkanbaltie akcenti. Daudzi tērpjas baltā, ar sarkanu lakatiņu, šalli vai tautiskiem ornamentiem sarkanā krāsā.

Aleksandrs Lukašenko ir dienējis PSRS VDK Robežsardzes karaspēkā, pēc tam bija komjauņatnes sekretārs Mogiļevas pārtikas tirdzniecības pārvaldē. 1979. gadā kļuva par PSKP biedru, bija Padomju armijas tanku rotas *politruks* jeb politiskais vadītājs, vēlāk kolchoza priekšsēdētāja vietnieks un partijas komitejas sekretārs. 1990. gadā viņu ievēlēja par Baltkrievijas PSR Augstākās padomes deputātu. Vienu gadu vadīja Baltkrievijas Augstākās padomes komisiju cīņai ar korupciju. 1994. gadā Lukašenko ievēlēja par Baltkrievijas prezidentu. 1996. gada vasarā Baltkrievijas parlaments pieņēma petīciju, kas prasīja atstādināt Lukašenko par konstitūcijas pārkāpšanu. 1996. gada 26. novembrī Lukašenko sasauca tautas referendumu, lai pagari-

nātu savu ievēlēšanas termiņu, kā arī dotu viņam tiesības atlaist parlamentu. Pēc Lukašenko pasludinātajiem rezultātiem 70,5% balsotāju esot atbalstījuši priekšlikumus, kaut arī referendumā norise tika plaši apstrīdēta. Tūlīt pēc tam parlaments tika atlaists, policija ieņēma parlamenta ēku un arestēja 89 no 110 deputātiem. Pieņēma jaunu parlamentu ar 110 Lukašenko izvēlētiem deputātiem. Arī visu pārējo vēlēšanu rezultāti ir tikuši apšaubīti. Opozicionāri un tie, kuŗi pieaicās kandidēt prezidenta vēlēšanās un bija Lukašenko netikami, tika arestēti, nokļuva cietumā un pēc atbrīvošanas lielāko tiesu bija spiesti emigrēt. Daudzi Lukašenko opozicionāri ir pazuduši bez pēdām, tiek runāts par t.s. "nāves eskadronu", kas nogalina diktatoram netikumus cilvēkus. Lielāki protesti notika 2010. gadā, gan tikai Minskā, bet pēc to apspiešanas cilvēki baidījās kaut ko teikt un darīt – tagad atzīst paši baltkrievi. Jāpiebilst, ka daudzi laukos dzīvojošie un gados vecāki cilvēki, arī pilsētās, kuŗi nezina un nesaprot ekonomikas pamaprincipus un kuŗi lielā mērā joprojām dzīvo kā kolchozā un nekad ne ar ko ārpus Baltkrievijas nav saskārušies, līdz šim ir atbalstījuši Lukašenko.

Lukašenko Baltkrieviju ir izveidojis kā sava veida Padomju Savienības rezervātu, kuŗā tikuši saglabāti gandrīz visi valsts uzņēmumi, no kuŗiem tikai vienas rūpnīcas prece tiešām tiek pieprasīta ārzemēs un nes peļņu valūtā. Pārējās tiek mākslīgi uzturētas, un Baltkrievijas ekonomika daļēji balstās uz Krieviju un tās piedāvātajām lētajām gāzes un degvielas cenām. Citiem vārdiem sakot, Baltkrievija tikai daļēji ir neatkarīga valsts, jo tās mākslīgi uzturētā ekonomika kļūst aizvien vājāka, tai ir arī politiskas saites ar Krieviju, bet par to tālāk rakstā.

9. augusta vēlēšanas un opozīcija

Arī šogad opozicionāri tika arestēti, Lukašenko netikamie potenciālie kandidāti netika reģistrēti. Apcietināts tika arī Sergejs Tichanovskis, un viņa sieva Svetlana Tichanovska nolēma kandidēt viņa vietā. Acimredzot diktators Lukašenko neuzskatīja, ka sieviete var ar viņu konkurēt, un Tichanovska tika apstiprināta kā prezidenta amata kandidāte.

Vēlēšanu dienā uz iecirkņiem devās neparasti daudz cilvēku, bet ticamu skaitli grūti nosaukt, oficiālie dati ir, ka piedalījušies 79 procenti vēlētajū. Vēlēšanu novērotājus neielaida iecirkņos, viņi atradās uz ielas pie iecirkņiem un tur centās saskatīt, cik cilvēku ieradušies. Vēlēšanu iecirkņu darbs ārvalstīs lielākoties tika organizēts tā, lai apkalpotu pēc iespējas mazāk cilvēku. Latvijā gan vēlēšanu komisija izturējās saprotošāk, darbs tika organizēts tā, ka visi, kuŗi to gribēja, varēja nobalsot arī, novērotāji nesēdēja uz ielas. Ir

zināmi arī Latvijā esošā vēlēšanu iecirkņa rezultāti: par opozīcijā esošo Svetlanu Tichanovsku nobalsojuši 66,5 procenti, bet par Aleksandru Lukašenko – 28,9 procenti

Protesti un izrēķināšanās

Jau vēlēšanu vakarā Minskā un citur valstī tika izvietoti lieli policijas spēki, gatavojoties iespējamām nekārtībām. Vēlēšanu dienā arī tika ziņots par problēmām ar timekli – tas bija vai nu lēns vai nebija vispār.

Pirmdienā tika paziņots, ka Lukašenko saņēmis 80,23 procentus, bet Tichanovska – 9,9 procentus balsu. Nedēļā pēc vēlēšanām kļuva zināms par rezultātu viltošanu, daudzas vēlēšanu komisijas atzinās, ka rezultāti bijuši pavisam citi, bet nodoti tādi skaitļi, kādi bijuši vajadzīgi. Vakara opozīcijas atbalstītāju grupas pulcējās Minskas centrā. Bruņotas milicijas un armijas specvienības, arī specvienības cīņai ar terorismu OMON bloķēja centrālos laukumus un ielas, izklidēja protestētājus un daudzus no tiem aizturēja. Tika izmantoti ūdensmetēji, gumijas lodes, trokšņa granātas. Daudzi guva traumas, viens cilvēks tika nogalināts. Otrdien pret protestētājiem, kuŗi vakarā ielās izgāja ne tikai Minskā un bija miermīlīgi, sākās īsts karš. Cilvēki tika nežēlīgi sisti, spārdīti ar kājām, pēc tam aizturēti. Trešdien Baltkrievijā jau notika īsts karš pret tautu, uz ielām ķēra, sita, spārdīja un aizturēja jebkuŗu un jebkuŗā vietā – pusaudžus, sievietes, gados vecākus cilvēkus, arī tos, kuŗi no darba devās uz mājām, gāja iepirkties vai pastaigājās. Timeklis tika bloķēts. Specvienības īpaši vērsās pret žurnālistiem, tika aizturēti arī ārvalstu pilsoņi, ja vien tie neatradās telpās. Interneta un dažu ārvalstu TV kanālos tomēr varēja sekot varas sarīkotajai asinspirtij, jo tika izmantota neatkarīga platforma *Telegram*, kuŗai ir aizsardzība pret bloķēšanu un kuŗa, kaut ar pārtraukumiem, tomēr strādāja. Protesti un izrēķināšanās turpinājās arī ceturtdien. Specvienības sāka šaut pa namu balkoniem, uz kuŗiem stāvēja cilvēki, vīri civilā ķēra cilvēkus namu pagalmos... Patiesībā trūkst vārdu, lai aprakstītu to, kas notika četrās dienās Baltkrievijā un ko varēja vērot ne jau oficiālajos TV kanālos, bet dažās tiešraidēs.

Minskā tika aizturēti un visas aizturēšanas šausmas pieredzēja arī divi Latvijas valstspiederīgie, kuŗi uz Baltkrieviju bija aizbraukuši biznesa darīšanās. Viņus izglāba tas, ka kamerā bija arī par kriminālpārkāpumu aizturēts vīrietis, kuŗu atbrīvoja un kuŗam viņi iedeva zīmīti ar telefona numuru, uz kuŗu piezvanīt mātei uz Latviju. Māte sazinājās ar Ārlietu ministriju, un tā izdevās panākt atbrīvošanu.

Skarbajās protesta dienās bija daudz brīvprātīgo, kuŗi nesa protestētājiem ūdeni, maizītes, bija mediķi, kuŗi sniedza pirmo palīdzību. bija cilvēki, kuŗi piedā-

vāja bez maksas aizvest atbrīvotos uz mājām. Savstarpējā atbalsta un palīdzības gaisotne lika atcerēties Atmodas laiku un barikādes Latvijā.

Svetlana Tichanovska pašlaik atrodas Lietuvā. Pirmdien, 10. augustā, viņa Minskā devās uz Centrālo vēlēšanu komisiju, lai iesniegtu protestu pret oficiāli izsludinātajiem vēlēšanu rezultātiem un pieprasītu balsu pārskaitīšanu. Tad vairs nebija sazvānāma un pazuda uz stundām četrām. Pēc tam viņa izsiņā savai preses sekretārei paziņoja, ka viss ir kārtībā un viņa domā, ko darīt. Nākamajā rītā Lietuvas ārlietu ministrs paziņoja, ka Tichanovska atrodas Lietuvā. Drīz pēc tam parādījās video ieraksts, kuŗā Tichanovska sacīja, ka nevienam nenovēl tādu izvēli, kāda bijusi jāizdara viņai un ka bērnu dzīvības ir svarīgākas par visu. Mazliet vēlāk oficiālā Baltkrievija izplatīja citu ierakstu, kuŗā Tichanovska no lapiņas, acis nepaceļot, lasa tekstu, ka prezidents ir ievēlēts un ka viņa aicina pārtraukt protestus. Noskaidrojās, ka vēlēšanu komisijā viņu jau sagaidījuši VDK pārstāvji, ar kuŗiem bez lieciniekiem un advokāta Tichanovska bijusi kopā stundas trīs, četras. Pēc tam ticis veikts ieraksts, un VDK darbinieku pavadībā viņa tikusi aizvesta līdz Lietuvas robežai. Kļuva skaidrs, ka viņai ticis draudēts ar vīru, kuŗš joprojām ir apcietinājumā un, iespējams, arī viņas nogalināšanu, bērniem paliekot bāreņiem. Bērņus jau agrāk Tichanovska bija aizsūtījusi prom no Baltkrievijas, un šobrīd viņa Lietuvā ir kopā ar viņiem.

Piektdien Baltkrievijas vara pēkšņi paziņoja, ka pret protestētājiem vairs netiks vērsti vardarbība un aizturētie tiks atbrīvoti. Timeklis kļuva pieejams vēl dienu pirms tam. Protesti piektdien kļuva vēl lielāki, tajos piedalījās desmitiem tūkstoši cilvēku visā Baltkrievijā.

Pašreizējā situācija

Pēc oficiālajiem datiem, četrās protesta dienās tika aizturēti aptuveni 7000 cilvēku. Dažādas sabiedriskās organizācijas lēš, ka aizturēto skaits varētu būt līdz pat 10 000. Vara apgalvo, ka atbrīvoti jau ir ap 5000, bet patiesībā tā īsti aizturēto sarakstu nav, aptuveni 100 cilvēku ir pazuduši bez vēsts, jo ne īslaicīgās aizturēšanas izolatoros un cietumos šo cilvēku nav. Atbrīvotie stāsta par šausmām, ko nācies piedzīvot – kamerās, kas domātas 4-5 cilvēkiem atradās 30-40 cilvēku, trūka gaisa, ēdiens netika dots, arī padzerties nevarēja. Bija izolatori, kuŗos cilvēkiem lika izģērbties un kailiem nakti pavadīt uz ceļiem ārā uz betona. Nekāda medicīniskā palīdzība netika sniegta, daudzi ir sakropļoti, atrodas slimnīcās. Vara ir atzinusi, ka ir vēl viens bojā gājušais. Lukašenko joprojām apgalvo, ka ielās bijuši tikai cilvēki ar nopietnu kriminālo pagātņi, narkomāni, dzērāji, sliņķi, kas negrib strādāt un kuŗiem ārzem-

ju aģenti maksājuši par protestēšanu. Daudzi izolatoros un cietumā esot uzbrukuši milīcijai un specvienībām un viņiem nācies aiztāvēties, jo viņiem taču ir ģimenes un bērni, kuŗiem vajag tēvu... Video ierakstos var redzēt un dzirdēt, ko stāsta, piemēram, atbrīvotās meitenes – arī viņas tikušas sistas, draudēts ar izvarošanu, likts parakstīt protokolus, kuŗos rakstīts, ka viņas ir terorists. Jāpiebilst, ka to visu redzēju tiešraidēs, kas notika pie izolatoriem, no kuŗiem cilvēkus izlaida. To redzēt un dzirdēt bija ļoti smagi, grūti bija noticēt, ka tas notiek 21. gadsimta Eiropā.

Sestdien Baltkrievijā notika plaši Brīvības gājieni, pēc aptuveni aprēķiniem, Minskā vien tajos piedalījās ap 300 tūkstošiem cilvēku. Svētdien gājieni turpinājās, tajos gāja ģimenes ar bērniem, cilvēkiem rokās bija balti baloni, ziedi, viņi bija smaidoši un priecīgi, skandēja: "Ej prom! Mēs tevi atlaidām! Brīvas vēlēšanas! Pret vardarbību!" u. c.

Tichanovska ir kļuvusi par protestu līderi attālināti. Viņa nav solījusi strādāt kā prezidente, bet solīja nodrošināt jaunas, brīvas un godīgas vēlēšanas. Baltkrievi nav ne "par", ne "pret" Eiropu vai Krieviju, viņi ir par brīvību un godīgu varu savā zemē.

Pirmdien, 17. augustā, visā Baltkrievijā turpinājās solidaritātes gājieni, sākās ļoti apjomīgi streiki. Lukašenko tikās ar pāris rūpnīcu strādniekiem, kuŗi viņu izsvilpa un aicināja doties prom. Protestētāju pusē ir pārgājuši oficiālo TV kanālu žurnālisti, to dara arī valsts iestāžu darbinieki. Lukašenko balstās uz milīciju, armiju un OMON vienībām, vairākkārt ir sazvānijies ar Putinu, kuŗš solījis viņam atbalstu.

Atšķirībā no Rietumu valstu vadītājiem, Putins Lukašenko apsveica ar uzvaru prezidenta vēlēšanās. Balstoties uz vairākiem fotouzņēmumiem, kas publicēti sociālajos tīklos, pētnieciskās žurnālistikas organizācija *Conflict Intelligence Team* konstatējusi, ka Baltkrievijas robežas virzienā dodas nemarkētas Krievijas Nacionālās gvardes smagās mašīnas. Savukārt Lukašenko 15. augustā lika pārvietot desantniekus no Baltkrievijas robežas ar Krieviju uz Rietumu robežu pie Suvalkiem.

Ir skaidrs, ka Lukašenko vara, visticamāk, tuvojas beigām, jautājumi ir tikai, kā viņa aiziešana notiks un kāda būs Putina loma un rīcība.

Ir iespējams jebkāds scenārijs, arī Baltkrievijas pievienošana Krievijai, un līdz ar to Latvijai un Baltijai nedraudzīgas teritorijas izveidošanās tieši aiz robežas.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

SANDRA
BONDAREVSKA

Mazajai Silvijai viss bija OK!

Pavisam drīz pie lasītājiem noņāks Īrijā jau vairāk nekā sešdesmit gadus dzīvojošas latvietes **Silvijas Džonsas Grigules** grāmata **“Un ko nu?”** Oriģināli tā ir sarakstīta angļu valodā un izdota Dublinā pirms diviem gadiem, bet tagad ir iztulkota latviski un tiks izdota Rīgā, apgādā Laika grāmata (www.laikagramata.lv). Nākamajā nr. sāksim publicēt tās fragmentu.

Kad aicināju Silviju pastāstīt, kā tapa viņas grāmata **“What next?”**, Silvija iesaucās: “Es taču neesmu nekāda rakstniece!” Tajā brīdī sapratu, ka mana intervija ar stāstu krājuma autori var arī neizdoties, pat vēl vairāk – tā var vispār nenotikt. Turpināju sarunu, mēģinot neradīt aizdomas, ka viņu intervēju, tāpēc šī noteikti nebūs klasiska saruna, bet drīzāk mūsu sarunas atstāstījums. Droši vien man grāmatas autorei vēlāk būs jāatvairojas, un ļoti ceru, ka Silvija Džonsa Grigule neņems ļaunā šo manu mazo viltību.

Īrijā Silvija nokļuva 1962. gadā, kad mija gredzenus ar īru puisi Hariju Džonsu un no Anglijas pārcēlās uz vīra dzimteni. Viņa ir izaudzinājusi sešus bērnus, un pašreiz viņai ir trīspadsmit mazbērnu. Tagad Silvija ir pensionāre, bet viņas profesija ir skolotāja. Un ne tikai profesija, tas ir arī viņas aicinājums un Dieva dots talants. “Mācīt citus un visu mūžu mācīties pašai”, – šāda ir Silvijai mūža devīze.

“Pēdējā laikā es katru gadu lieku sev apņemties iemācīties kaut ko jaunu. Tā varētu būt, piemēram, kokles spēle vai kas cits. Īrijā ir ļoti daudz dažādu mācību kursu, kas domāti gan pavisam jauniem studentiem, gan tādiem, kam jau sirmi mati. 2016. gadā es sāku apmeklēt Radošās rakstīšanas (*Creative Writing*) kursu un turpināju to darīt arī 2017. gadā. Vienā no pirmajām mācību stundām skolotāja sacīja, ka vispirms mums jāizvēlas, kam tieši gribam rakstīt. Pieaugušajiem vai bērniem? Sievietēm vai vīriem? Kādas noteiktas profesijas cilvēkiem? Kam? Es saviem stāstiem izvēlējos ļoti konkrētus lasītājus – savus mazbērnus. Nolēmu, ka viņiem jāzina, kā man gājis viņu vecumā. Gribēju izstāstīt, kādas toreiz bija mūsu rotaļas, kā mēs draudzējāmies un ķildojāmies, kādas palaidības darījām, par ko brīnījāmies, ko nesapratām, par ko skumām un par ko priecājāmies. Tad vienā no mācību stundām mums uzdeva mājasdarbu – katram bija jāuzraksta neliels stāstiņš un nākošajā dienā tas jānolasa priekšā citiem. Vēlu vakarā apsēdos pie galda un pildīju savu mājasdarbu. Pēc nodarbības skolotāja man pienāca klāt un mudināja, lai rakstu vēl. Viņai manis rakstītais šķita interesants, un viņai liekoties, ka te varētu sanākt grāmata. Toreiz es to neņēmu visai nopietni, bet, paturot prātā savu lasītāju vecumu, zināšanas par Latviju un notikumiem Eiropā pirms 70 gadiem, tomēr ķeros atkal pie rakstīšanas. Tā nu galu galā tapa šie stāsti.”

Īstenībā Silvija savus stāstus sauc par skribelējumiem, jo nolūka izdot grāmatu viņai sākumā patiešām neesot bijis, turklāt viss jau esot bijis ar roku rakstīts, nevis datorā, kā šādā gadījumā nepieciešams. Te noteikti jāpiemēta, ka Silvijai nu itin nemaz nepatīk ņemt ar datoru, un viņa to ieslēdz tikai galējās nepieciešamības gadījumā. “Tik vien kā acu bojāšana,” viņa saka. Vēlāk, kad sācies pavisam nopietns darbs ar izdevniecības redaktoriem un prasība bijusi darbus iesniegt datorrakstā, Silvija aicinājusi palīgā jaunu latviešu studentu Madaru Eglīti, kas šo tehnisko darbu arī godam novedusi līdz galam.

“Bez viņas es to noteikti nebūtu paveikusi. Liels paldies Madarai, kurai droši vien viegli negāja, lai atšifrētu manu nekārtīgo rokrakstu!” tā saka pati sirmā autore.

Vedīnu Silviju dalīties ar to, ko tad viņa gribējusi saviem mazbērniem pastāstīt? Vai to, cik skaudrs ir bijis kara laiks un vēlāk bēgļu gaitas kara izpostītajā Vācijā? Vai varbūt to, kā šo nebūt ne vieglo laiku izdzīvo vien deviņus desmit gadus veca meitene?

“Nē, nē! Nepavisam ne,” kategoriski iebilst Silvija. “Es vienkārši gribēju, lai viņi zina, ka arī es reiz

esmu bijusi maza meitene, kas sastrādājusi ne vienu vien palaidnību, ka esmu bijusi tāds pats normāls bērns, kādi viņi ir pašlaik. Nu, protams, tas notika citā laikā un citos apstākļos, bet bērns jau ir bērns jebkuļos apstākļos. Un vēl es gribēju viņiem izstāstīt arī to, ko viņi nezina un nevar pat iztēloties, jo dzimuši un auguši Īrijā. Piemēram, ka istabā var sasalt norasojuši logi un uz rūtīm veidoties ledus, ka sniegs ziemā nav nekas neparasts. Bet par kara šausmām nūdien ne, un grāmatā jau šo šausmu nemaz nav, skaidro Silvija.

“Grāmatas latviskā versijā noteikti jāņem laukā stāsts par to, kā Vācijas bēgļu nometnē gāju uz bibliotēku un lasīju Blauņaņa novele “Nāves ēnā”. Latvijas bērniem tas, ka ziemā aizsalst jūras līcis, ka uz tā var atrasties pat ragavās iedzīti zirgi un krietns pulciņš vīru, protams, nav nekas sevišķs, bet savā grāmatā angļu valodā es to ieviju. Maniem mazbērniem tas šķita kaut kas nedzirdēts un ļoti neparasts,” stāsta Silvija Džonsa.

Tāpat kā Silvijai mazbērniem tagad, viņai pašai reiz bija divas bezgala mīļas vecmāmiņas, kuņas viņa reizēm klausīja un reizēm ne. Viņa gāja skolā un deviņu

gadu vecumā baznīcā saņēma pirmo komūniju. Vēlāk, bēgļu gaitu laikā, mazajai Silvijai bieži nācās pāriet no vienas skolas un citu, līdz ar to mainījās arī skolotāji, draugi un pat mācību valoda. Viņa strīdējās ar saviem jaunākajiem brāļiem, mīlēja tēti un mammu un dažkārt lika saviem vecākiem arī raizēties. Un kā gan iztikt bez pirmās mīlestības un pirmā randiņa...

“Bet tas laiks man, bērnam, bija jauks, pārsteigumu un atklājumu pilns. Ne reizi vien uzlidojumu laikā apkārt krita un sprāga bumbas, bet man nebija bail nomirt, jo savā bērna prātā biju pārliecināta, ka tad nonāksu paradīzē un tur noteikti būs jauki,” atceras Silvija un piemetina, ka arī tagad viņai nav bail no nāves.

Turpinot par to, kā tika izdota grāmata Dublinā, Silvija stāsta, ka priekšlikums nācis no izdevniecības *“SilverThread”*, kas specializējusies tieši memuārliteratūras žanrā. Redaktore viņu uzrunājušas, un Silvija piekritusi. Visā tālākajā procesā pati vairs daudz neesot piedalījusies, vienīgi sameklējusi un izdevējam aizsūtījusi fotogrāfijas, kas viņai likušas piemērotas un atbilstošas sarakstītajiem tekstiem.

Grāmatas *“What next?”* atvēršanas svētkos Dublinā 2018. gada 18. jūlijā apsveikt Silviju Džonsu bija ieradusies visa viņas lielā ģimene – visi seši bērni ar znotiem un vedeklām un pulciņu mazbērniem. Radnieku starpā arī brālis Viktors Grigulis, kas par godu Silvijai uz Dublinu bija speciāli atbraucis no Lielbritānijas. Zālē pulcējās Silvijai īru draugi un, protams, daudzi jo daudzi latvieši Īrijā, kas tur ieradusies pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā. Grāmatas atvēršanas svētkus atklāja Latvijas vēstnieks Īrijā Jānis Sīlis.

“Man ir liels gods šeit piedalīties. Tā nav tikai grāmata ģime-

nei, tā ir grāmata Latvijai,” pieminot, ka 2018. gadā mūsu dzimtenei svinēja savu simto dzimšanas dienu, toreiz sacīja vēstnieks.

Apsveikumiem mijoties ar priekšnesumiem, Silvijai atmiņu stāstus svinīgā vakara gaitā lasīja ne tikai pati autore, bet arī tie, kuņiem grāmata domāta – viņas mazdēls Konrāds Džonss, bet visu mazbērnu vārdā par vecmāmiņas veikumu mīļus pateicības vārdus autorei sacīja mazmeita Sallija.

Vaicāta, kādas toreiz bija pašas Silvijai izjūtas, viņa atzīstas: “Es nevarēju noticēt savām acīm, ka no šāda – nekāda pensionāres atmiņu stāsta ir sanākusi grāmata. Man gribējās tam noticēt, bet es nevarēju tam noticēt! Grāmatas atvēršanas svētkos tās izjūtas bija vēl divainākas, tādas nereālas, it kā tas nemaz nenotiktu ar mani, līdzīgi kā kāzās, kad pats precies. Tajā dienā tu esi laimīgs, bet pēc tam lāgā neatceries, kas un kā īsti notika.”

“Un visu laiku bija sajūta, ka apsveicēji ar saviem komplimentiem pārspilē. Sak, šai vecajai tantīnai jāuzsmērē medu, lai labi jūtas. Un kas tad tajos stāstos tāds īpašs ir? Nedarbi! Tur nekā cita nav,” pus’ pa jokam, pus’ pa nopietnam pieticībā piebilst Silvija.

Tagad, kad grāmata ir iztulkota latviski un jau pavisam drīz būs vākos un nonāks pie latviešu lasītājiem, prasu, kā autore Silvija Džonsa Grigule jūtas tagad?

“Uz mata tāpat kā toreiz, kad tapa grāmata angļu valodā. Šoreiz tikai satraukums lielāks un rūpīgāk viss jāpārlasa un jāpārskata. Tagad jau to lasīs latvieši, kas labi zina visus manis pieminētos faktus un vietas,” ar atbildību balsi saka Silvija, bet redzu, ka viņas acis smaida un sirmā kundze ar satraukumu gaida gala rezultātu vākos.

Ar to arī stāstu par Silviju Griguli Džonsu un viņas grāmatas tapšanu varētu beigt, taču man vēl jāpastāsta kāda īpaša sakritība, kas iespējams nemaz nav sakritība. Grāmatas tulkošanas procesa laikā vissarežģītāk bija izvēlēties atbilstošu grāmatas nosaukumu. Vairāku nozīmju bagātais angļu valodas nosaukums *“What next?”* nav pārliedzams “viens pret vienu” latviski. Pēc garām pārrunām Silvija piekrita, ka latviski tas varētu būt – “Un ko nu?” Šis jautājums vienlaikus būtu saprotams kā “ko gan tagad iesākt?”, kas būtu piemērots grāmatā aprakstītajiem apmulsma un neziņas brīžiem; “kurp tālāk doties?”, kad bēgļu gaitu laikā stāvi krustcelēs un nav skaidrs, kurp ceļš tevi aizvedīs; “ko ar tevi tagad lai darām?”, ja bērns sastrādājis blēņas un, pēc loģikas, vajadzētu sekot sodam vai vismaz rājienam. Papildus visām šīm nozīmēm Silvija pamanīja, ka grāmatas nosaukumā ir paslēpusies arī atbilde uz virsrakstā uzdoto jautājumu. Ja “Un ko nu?” vārdus lasa otrādi, proti, no beigām uz sākumu, tad sanāk – “Un OK, nu!” Un tieši tā arī ir un bija! Gan sirmajai Silvijai tagad, gan mazajai Silvijai toreiz viss bija OK!

Virsleitnants Juris Ulmanis: “Ja esi karavīrs vai zemessargs, tad dzīves jēga kļūst ļoti skaidra”

Virsleitnants Juris Ulmanis ir daudzpusīga personība – uzņēmējs, profesors, vieslektors vairākās augstskolās Latvijā un ārvalstīs, polārpētnieks un alpīnists, kā arī vairāku publikāciju un grāmatu autors. Šajā sarunā galvenais uzsvārs tiek likts uz viņa piederību Zemessardzes lielajai ģimenei, jo jau piecus gadus viņš ir arī zemessargs un darbojas Zemessardzes Zinātnes, pētniecības un inovāciju ieviešanas centrā.

Sarunas sākumā viņš portālam *Sargs.lv* atklāj, ka pirms pandēmijas bijis plāns braukt uz Himalajiem, bet tas izjucis. Kalnos J. Ulmanis kāpj kopš 1996. gada kopā ar slavenajiem Latvijas alpīnistiem Teodoru Ķirsi un Imantu Zaulu, kuri bija pirmie latvieši, kas 1995. gada 14. maijā pasaules augstākajā virsotnē Everestā pacēla Latvijas karogu. “Kopā esam kāpuši katra kontinenta augstākajā kalnā, izņēmums gan ir Āzija, pārējos kontinentos esmu,” saka Juris Ulmanis. Starp citu, viņš bieži atsaucas uz Imantu Zaulu kā zemessargu, jo kopīgajās ekspedīcijās viņš bieži teicis, ka esot jāpaspēj atpakaļ uz Zemessardzes mācībām.

Juris Ulmanis dzimis un audzis Ņujorkā, ASV, latviešu ģimenē, tāpēc bērnībā apmeklējis arī latviešu skolas. Daudzus gadus strādājis starptautiskā telekomunikāciju uzņēmumā, atbildot par sakaru un šifrēšanas jeb kriptoloģijas tehnoloģijām. Deviņdesmito gadu sākumā tieši darbs viņu atvedis uz Latviju.

2009. gadā Juris ar slēpēm šķērsoja Grenlandi pāri skarbarajam un reizē skaistajam 600 kilometru garajam ledus tuksnesim, kas izmainīja Juŗa pasaules skatījumu un, atgriezies no savas pirmās polārās ekspedīcijas, sarakstīja grāmatu “Uz Grenlandi pēc pērlēm”. J. Ulmanis arī uzrakstījis “Manu kalnu atklāsmes grāmatu”.

Jautāts, kad izlēma iestāties Zemessardzē, virsleitnants Ulmanis, tāpat kā daudzi citi *Sargs.lv* intervētie zemessargi, atklāj – pagrieziena punkts domāšanā bijis laiks, kad Krievija anektēja Krimu. Arī viņš, valsts svētkos ejot pa 11. novembra krastmalu un apkārt redzot daudz Latvijas karodziņu, uzdevis sev jautājumu: “Vai es esmu īsts Latvijas patriots, un kā es to apliecinu?” Un kā atbilde nācis lēmums stāties Zemessardzē. “Tagad domāju – mans vectēvs bija kapteinis Latvijas armijā, un viņš bija viens no tiem latviešu virsniekiem, kurš no Litenes tika izsūtīts uz Sibīriju. Otrs vectēvs savukārt bija cara armijā. Mans tēvs bija ASV armijā, kur viņu iesauca kā bēgli, jo tā viņš varēja saņemt pilsonību. Tagad saprotu, ka tas patiesībā ir manās ģenās.”

Stāstot par pamatapmācības laiku lauka nometnē Vālmierā, viņš īpaši atceras savus dienesta biedrus un izcilos instruktorus. J. Ulmanis arī pabeidzis virsnieku kursus, iegūstot virsleitnanta pakāpi.

“Zemessardzē visus vieno kopīgs mērķis – par Latviju! Zemessargi nekad nonievās Latviju, pat, ja kaut kas nepatīk. Tā vietā, lai sūkstītos, viņi domās, kā sniegt savu devumu, lai situāciju uzlabotu. To novēroju arī savā vienībā. Zemessardzē jūtu, ka esmu starp savējiem.”

Dienesta sākumā viņš pievienojies Zemessardzes Kiberaizsardzības vienībai un satīcis domu biedru, nu jau kādu laiku arī dienesta biedru kapteini Juri Ķiploku. Abi sprieduši, kā uzlabot zemessargu dienestu, konsultējās ar nozares atbildīgajiem un ekspertiem, un secinājuši, ka trūkst nakts redzamības ekipējuma, jo nopietnākās kaujas taču mēdz notikt naktīs. Tā 2015. gadā radās kustība “Zemessargam”, kas vēlāk pārtapa sabiedriskā labuma fondā *Zemessargam.lv* ar mērķi – savākt līdzekļus speciālu nakts brillu iegādei. Divu kampanju laikā sabiedrība kopumā saziedoja vairāk nekā 75 000 eiro, kam pateicoties iegādātas šādas iekārtas: 12 termālie tēmekļi, 12 nakts redzamības iekārtas un deviņas termokameras. Viena daļa nonāca Zemessardzes Mācību centrā Dobelē, kur zināšanas apgūst zemessargu jaunākais komandējošais sastāvs un speciālisti. Taču ierīces tiek izmantotas arī citu vienību mācībās. Savukārt par otrajā kampanjā saziedotajiem līdzekļiem iegādātas ierīces nonāca Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes rīcībā.

“Šodien aktuāla ir visaptverošas valsts aizsardzības ieviešana, kad valsts aizsardzībā iesaistās visa sabiedrība. Tolaik, vācot līdzekļus šim nakts redzamības iekārtām, mēs savā ziņā bijām priekšā šai domai, jo uzrunājām lielu sabiedrības daļu, īpaši ārzemju latviešus, kuri vienmēr aktīvi grib iesaistīties jautājumos, kas skar Latvijas valsts aizsardzību un dalību NATO,” saka Juris Ulmanis.

Brīvprātīgais darbs fondā noticis paralēli dienestam Zemessardzē, un tajā laikā arī tika veidots Zemessardzes Zinātnes, pētniecības un inovāciju ieviešanas centrs, kurā tad šobrīd dien virsleitnants Ulmanis un kuŗu vada viņa draugs kapteinis Ķiploks.

“Jāuzsver, ka kustībā iesaistījās liels skaits sabiedrības pārstāvju, gan tieši ziedojot, gan atbalstot citā veidā. Īpaši vienmēr pateicamies kustības dalībniekiem, kuŗi palīdzēja kampanjas sekmīgā norisē. Tie bija gan Zemessardzē un

NBS svarīgiem projektiem, piemēram, jaunās paaudzes karadarbības ieroču, tai skaitā dronu spietu integrēšanu bruņotajos spēkos, kā arī mākslīgā intelekta izpētes jautājumiem. Tiek domāts arī, kā nākotnē attīstīt militārās medicīnas jomu, piemēram, transportējot ievainotos pacientus. Uzmanība tiek pievērsta arī digitālās vides jautājumiem.

“Centrā esam 15 zemessargi-zinātnieki, no tiem pieci ar zinātņu doktora gradu, citi vēl ceļā uz to. Savā ziņā esam Zemessardzes un NBS intelektuālais kods.”

Civilajā dzīvē Juris Ulmanis ir arī vieslektors un lasa lekcijas par krīzes vadību, starpkultūru komunikāciju, kā arī digitālajā marketingā, uzņēmējdarbībā vairākās universitātes gan Latvijā, gan ārpus tās, piemēram, Lietuvā, Polijā un Vācijā. Juris: “Ļoti labi, ka nesen Latvijā tika prezentēts Aizsardzības ministrijas izstrādātais buklets “Kā rīkoties krīzes gadījumā”, jo cilvēkiem jābūt gataviem dažādiem potenciāliem apdraudējumiem. Vai Latvijas sabiedrība šobrīd ir noturīga pret krīzēm? Mans personīgais viedo-

biedrības izglītošanas funkciju un pamanāms arī sociālajā vietnē *Facebook*, atspoguļojot aizsardzības nozares aktualitātes Latvijā un pasaulē. Ar fonda palīdzību iecerēts aktualizēt tematu par mediju kritisku lietošanu jeb medijpratību. “Nav vienas maģiskas formulas, ko ieteikt cilvēkiem. Mediju saturs jāpatērē gudri un kritiski. Vienmēr jāskatās, cik uzticams ir avots, kas ziņas publicē. Jebko lasot, jāpieslēdz veselais saprāts!”

Juris arī bieži raksta komentāru slejas par aktualitātēm aizsardzības jomā, par nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un Zemessardzi. “Mans pirmais raksts laikrakstam *Latvijas Avīze* bija diezgan provocējošs, aicinot sievietes netīties ar tiem vīriešiem, kuŗi nav Zemessardzē. Tas sabiedrībā izraisīja lielu diskusiju, kas arī bija vajadzīgs, jo zemessargi manam uzstādījumam piekrita, savukārt tie, kuŗi nebija, sākumā apvainojās un vēlāk varbūt aizdomājās, ka vajadzētu iestāties. Varbūt arī kāda sieviete mudināja savējo, lai kļūst par zemessargu.” (Juris Ulmanis ir arī mūsu laikraksta autors *Laika* abonents. – Red.)

Zemessardzē apvieno vairākas paaudzes, sākot ar tikko 18 gadus sasniegušajiem līdz pat vīriem 55+. “Dienests Zemessardzē iemāca disciplīnu, palīdz uzlabot fizisko formu, attīsta vadības prasmes, spēju strādāt komandā. Kāds varbūt satraucas, ka netiks līdz jauniešiem un nevarēs tik ātri mācībās paskriet pa mežu, bet par to nevajag raizēties. Arī man pašam kādreiz iet mazliet lēnāk...”

Kā filozofiski spriež Juris, ikvienam cilvēkam agrāk vai vēlāk pienāk brīdis, kad viņš sev jautā – kas ir mana dzīves jēga un ko man darīt tālāk? “Ja esi karavīrs vai zemessargs, tad dzīves jēga kļūst ļoti skaidra, – tu aizstāvi savu valsti, un kas var būt cēlāks par šo mērķi? Kad uzvelku formastērpu, jūtos pacilāts, eju pa ielu, un cilvēki atskatās. Taču tā nebūt nav izrādīšanās, – tas uzliek atbildību, un es saprotu, ko tas nozīmē.” Juris uzskata – par savu valsti un tās aizsardzību atbildība, pirmkārt, jāuzņemas pašiem. “Kā gan vīrietis var ar lepnumu staigāt apkārt, zinot, ka viņš nav Zemessardzē, kamēr NATO kaujas grupas sastāvā ir, piemēram, kanādietis, kuŗš šeit atbraucis un sargā mūsu valsti? Ja es nebūtu Zemessardzē, man būtu mazliet kauns. Uzskatu, ka Latvijas vīriešiem asinīs ir tas, ka mums jābūt karavīriem. Zemessardzē nav tikai skriešana ar ieročiem pa mežu, ir dažādas vienības, kuŗās nepieciešama specifiska pieredze, kaut vai Kiberaizsardzības vienība vai manis pārstāvētais Zinātnes, pētniecības un inovāciju ieviešanas centrs, kuŗā arī aicināmus jaunus papildspēkus – zinātniekus un pētniekus, kā arī citus speciālistus.”

(Raksts patapināts no portāla *Sargs.lv*)

J. Ulmanis, I. Zauls un T. Ķirsis Makinlija kalnā, ASV

stu Zemessardzes attīstībā. Tādā vai citādā formā darbs notiek arī tagad un tiks turpināts. Saku paldies visiem, kuŗi iesaistījās un atbalstīja Zemessargu kustību!”

Izrādās, virsleitnants Ulmanis ir viens no tiem pieciem zinātniekiem, kuŗi sadarbībā ar citiem dienesta speciālistiem strādāja pie Nacionālo bruņoto spēku formastērpa jaunā kamuflāžas zīmējuma *WoodLatPat*.

Tāpat centra zemessargi-zinātnieki strādā pie daudziem citiem

klis – ne pilnībā, jo cilvēka dabā ir norobežoties no negatīvā. Vairums līdz šim dzīvoja diezgan pārticīgi – pelnot naudu, tērējot to izklaidēm un ārzemju ceļojumiem, nemaz neaizdomājoties, ka Latvijai blakus ir kāda liela ne-labvēlīgi noskaņota kaimiņvalsts, kas visu laiku “potē” dezinformāciju un melus, tāpēc jābūt psiholoģiski noturīgiem.”

Tagad, kad fonds *zemessargam.lv* vairs nevāc līdzekļus nakts redzamības ierīcēm, tas vairāk pilda sa-

Jēkabpils 350 gadus ir novadu krustceles

VALIJA BERKINA

Tāpat kā cilvēkam, arī katrai pilsētai ir savs liktenis un sava misija. Pirms vairāk nekā trim gadsimtiem Daugavas kreisajā krastā ap Salas krogu izveidojās apmetne, kurai 1670. gadā tika piešķirtas pilsētas tiesības. Tā ir vienīgā Latvijā, kura jau 350 gadus nes ievērojamākā Kurzemes un Zemgales hercogistes ekonomiskā uzplaukuma veicinātāja hercoga Jēkaba vārdu.

Ģeogrāfiski tā ir Zemgales un Latgales krustceles, jo līdz ar tiltu pār Daugavu uzcelšanu 1962. gadā tika apvienota Jēkabpils, kas atrodas Zemgalē, ar Krustpili Latgalē.

Lai gan šovasar Jēkabpils 350 gadu jubilejā īpašās situācijas dēļ te neredz lielos tūristu autobusus, netrūkst individuālo ceļotāju, kas savā maršrutā iekļāvuši Latvijā vienīgās dubultpilsētas apmeklējumu. Tāpēc vai katram jēkabpilietim jābūt gatavam kļūt par zinošu gidu, ja gadījumā tiks pilsētas viesi uzrunāti. Interese par Jēkabpili nav zudusi pat šajos tik neierastajos apstākļos. Iespējams, to pat veicinājis Latvijas Simtgadei veltītais LTV raidījumu cikls "Brīvības ielas Latvijā". Tāpēc bieži vien pēc Jēkabpils Vēstures muzeja, kas atrodas atjaunotajā Krustpils pilī, apmeklējuma cilvēki dodas pāri Daugavai apskatīt arī Brīvības ielu (iepriekš –

Gunars Janovskis pēc garajiem trimdas gadiem Lielbritānijā beidzot ciemojas dzimtenē. Izvēle fotografēties pie Brīvības pieminekļa Rīgā bija simboliska // Foto: Jāzeps Danovskis

Lielā), kas pilsētā ir kopš 1936. gada. Tā piesaista tūristus un pilsētas viesu uzmanību ar senatnīgumu, kultūrvēsturisko un garīgo mantojumu, kas ar luterāņu, katoļu, uniātu un pareizticīgo baznīcu torņiem un kupoliem veido pilsētas panorāmu.

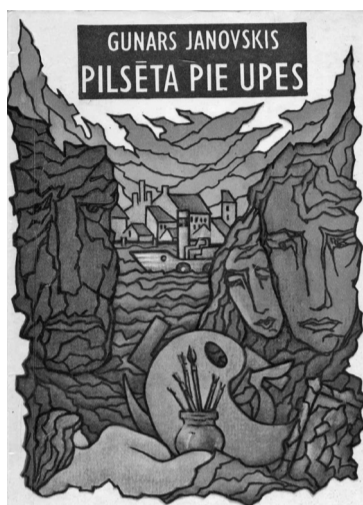
Jēkabpils Valsts ģimnazijai (JVĢ) šis gads rit 100. jubilejas zīmē. Tajā savulaik mācījies arī Sēlijas asociācijas viceprezidents Guntars Saiva no Austrālijas, kurš ne tik sen bijis pētnieks (*Principal Research Scientist*) Austrālijas Aizsardzības minis-

trijā. Guntars Saiva pirms kara mācījies Jēkabpils pamatskolā un pēc tam ģimnazijā, kur 940. mazpulku vadīja un ticības mācību pasniedza skolotājs Roberts Akmentiņš, bet latviešu valodas skolotāja bija Lidija Akmentiņa.

Roberts Akmentiņš arī vēlākos gados bija liela autoritāte daudziem Teoloģijas seminārā, kur viņš bija profesors un rektors, arī dekāns Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātē. Guntara Saivas pēdējā tikšanās ar saviem cienījamajiem skolotājiem Ak-

Guntara Saivas (vidū) tikšanās ar saviem bijušajiem skolotājiem // Guntara Saivas archīva foto

nieku, jo no 1941. līdz 1944. gadam viņš dzīvojis Jēkabpilī – Smilšu (tagad A. Pormaļa) ielā 86 – mājā kapsētas malā, augstāva istabiņā, un viņš strādājis par rakstvedi un tulku Jēkabpils apriņķa valdē.

Jēkabpili nodzīvoto laika posmu viņš vēlāk iemūžinājis savā romānā "Pilsēta pie upes". Tā sākotnēji tika publicēta mūsu laikrakstā *Laiks* (1989), bet 1992. gadā iznāca grāmatā. "Pilsēta pie upes" 1993. gadā tika nodrukāta arī Latvijā, un tās 20 000 eksemplāri pāris dienās tika izpirkti. Šai grāmatā Gunars Janovskis atklāj Latvijas vēsturiskos krustpunktus 20. gs. 30. gados un 40. gadu pirmajā pusē mazpilsētā Katrīnpilī. Izlasot precīzas norādes, ātri vien nojaušams, ka stāstīts ir par Jēkabpili. Arī 1965. gadā izdotajā romānā "Bez ceļa", kam dots apakšvirsraksts "Laikmeta impresija", rakstnieks vēstī par divām pilsētām abpus Daugavai, vienu no tām arī nodēvējot par Katrīnpili.

Vēl jau ir atkārtoti romānu izdevumi, darbu drāmatizējumi un iestudējumi. Pēc romāna "Pilsēta pie upes" motīviem tapusi filma "Pilsēta pi upis", ar latgallisku akcentu.

Katrs cilvēks Jēkabpilī ir liela vērtība, jo ar savu darbu un talantu veicina tās attīstību un atpazīstamību Latvijā un aiz robežām. Tā daudzu paaudžu mūžs ir ierakstīts Jēkabpils pilsētas 350 gadu vēsturē.

mentiņiem bija 1993. gada jūlijā, bet 1994. gada 14. aprīlī Roberts Akmentiņš tika aizsaukts Mūžībā.

Guntars Saiva bijis biežs viesis Jēkabpils pusē, lai palīdzētu savai Tēvzemei. 1995. gada decembrī kopā ar akadēmiķi Jāni Stradiņu bija klāt Sēlijas asociācijas dibināšanas konferencē.

Iespējams, pateicoties tieši ārzemju tautiešu un mūsu novadnieku Guntara Saivas, Viļa Vitola, Aijas Ebdenes, kā arī daudzu citu atbalstam Latvijai, arī Valsts prezidents Egils Levits tagad pievērsis lielāku uzmanību vēsturisko novadu vietai Latvijas valstiskuma stiprināšanā.

Latviešu rakstnieka Gunara Janovska literārais talants uzplauka un pilnveidojās, dzīvojot trimdā Lielbritānijā. Taču jēkabpīlieši viņu godā kā savu novad-

6. Pilsēta Japānā, Honšju salā. 7. Vēršu cīņas dalībnieks. 9. Ezers Vidzemē. 13. Sala Vidusjūrā. 14. Apkārtmērs. 15. Optiska ierīce novērošanai no aizsega. 17. Pamudinājums darbībai. 18. Uzsvars. 26. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 27. Latviešu dziedātājas Galantes vārds. 29. Lobīti pārtikas graudi. 33. Latviešu rakstnieka Kolberga vārds. 34. Sākt no jauna. 35. Poļu rakstnieks (1847-1912). 37. Tukšas vārpas. 38. Kallu dzimtas augs. 39. Klejot, lai kaut ko iegūtu.

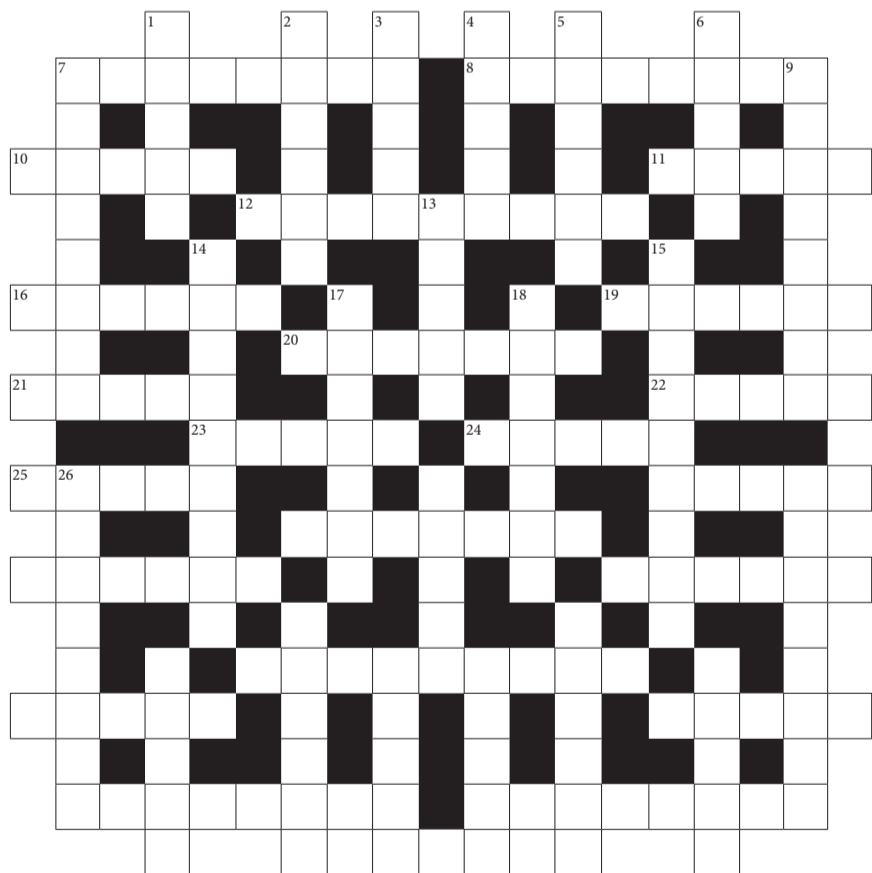
Krustvārdu mīklas Nr.30 atrisinājums

Līmeniski. 1. Steps. 4. "Puika". 6. Acālija. 7. Muskats. 8. Latvija. 10. Kantilēna. 13. Tirturga. 15. Adoniss. 17. Drisa. 19. Salāpītas. 20. Deponents. 22. Asare. 23. Katetrs. 26. Kutaisi. 29. Poliglots. 30. Alsviķi. 31. Rūsgana. 32. Juniori. 33. Sunna. 34. Skīpa.

Stāteniski. 1. Sasaukt. 2. Saskaņa. 3. Planieris. 4. Palanga. 5. Akinaki. 7. Melot. 9. Anīss. 11. Prospekts. 12. Dominante. 14. Isnauda. 16. Spītīgs. 17. Drava. 18. Avene. 21. Šaulgozis. 23. Krūka. 24. Terases. 25. Skotija. 26. Kuteris. 27. Ikebana. 28. Ideja.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 7. Augu slimība. 8. Neliels rotaļīga rakstura skaņdarbs. 10. Malkas tilpuma mērvienība. 11. Mugurkaulnieku lielākais dziedzeris. 12. Sena, svinīga rakstura spāņu izcelsmes deģa. 16. Konditorejas izstrādājumi. 19. Sporta spēle. 20. Mechanikas nozare. 21. Amūras pieteka. 22. Svēti putni Senajā Ēģiptē. 23. Pilsēta Zviedrijas dienvidos. 24. Lietuvas parlaments. 25. Latviešu sabiedriski politiskais darbinieks (1888-1974). 28. Instruments viņu

griešanai. 30. Debess ķermeņi, kas atrodas orbitā ap zvaigzni. 31. Amerikas Kinoakadēmijas balva. 32. Sengrieķu pilsētvalsts. 36. Vērša gaļas karbonāde. 40. Vēriģi, uzmanīgi. 41. Sermuļu dzimtas dzīvnieks. 42. Valsts Eiropā. 43. Kaltēti neraudzētas mīklas izstrādājumi.

Stāteniski. 1. Jupitera pavodnis. 2. Karnevāla atribūti. 3. Apdzīvota vieta Gulbenes novadā. 4. Strinkšķināmais mūzikas instruments. 5. Tonizējošs dzēriens.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palidzi! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

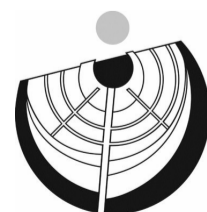
Ziedojumiem EUR:

AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX001521116001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktenardzs.lv

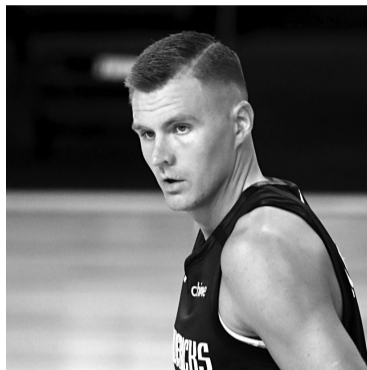
LIKTEŅDĀRZS

SPORTS

Porziņģis: Mavericks ir labākais uzbrukums NBA vēsturē

Dalasis *Mavericks* komanda spēj uzveikt jebkuru pretinieku, pateicoties lieliskajai spēlei uzbrukumā, neilgi pirms Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) izslēgšanas spēļu turnīra pārliecināts bija Kristaps Porziņģis.

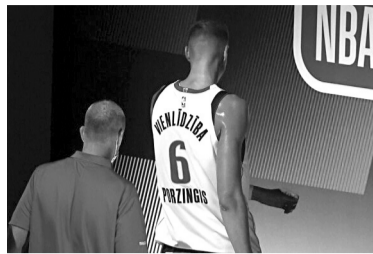
// FOTO: AFP/Scanpix

2019./20. gada sezonas NBA regulārais čempionāts ir noslēdzies un kļuvis zināms, ka *Mavericks* komanda statistikā uzrādījusi labāko uzbrukumu ligas vēsturē – 115,9 punkti uz 100 uzbrukumiem. Iepriekšējais rekords bija 115,0 punkti uz 100 uzbrukumiem. To pagājušā sezonā sasniedza Goldensteitas *Warriors* komanda, kas pēdējos gados trīsreiz kļuvusi par NBA čempioni – 2015., 2017. un 2018. gadā. *Mavericks* pēc trīs gadu pārtraukuma sasniegusi NBA izslēgšanas spēļu turnīru. Dalasis kluba līderiem slovēnim Lukam Dončičam un Porziņģim šī būs pirmā pieredze *play-off* spēlēs.

Porziņģis piedalās *play off* spēlē

Latvijas basketbolists Kristaps Porziņģis guva 14 punktus Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) izslēgšanas turnīra pirmajā spēlē un par divu tehnisko sodu saņemšanu tika izraidīts no zāles, kamēr viņa pārstāvētā Dalasis *Mavericks* cieta zaudējumu. Neveiksme arī citam latvietim Rodionam Kurucam, kuŗa pārstāvētā Bruklinas *Nets*.

Mavericks Orlando notiekošā turnīra pirmajā spēlē ar rezultātu 110:118 zaudēja

Losandželosas *Clippers* un Rietumu konferences ceturtdaļfināla serijā līdz četrām uzvarām nonāca iedzinējos ar 0:1. Sākotnēji bija šaubas par Porziņģa dalību pirmdienas spēlē – viņa dalība kreisā papēža sasituma dēļ pirmajā *play-off* cīņā tika vērtēta kā «iespējama». Porziņģis tomēr devās laukumā un piedzīvoja debiju NBA *play-off* spēlēs. Porziņģis laukumā pavadīja 19 minūtes un 49 sekundes, kuŗu laikā realizēja divus no pieciem divpunktu metieniem, vienu no trim tālmetieniem un septiņus no astoņiem soda metieniem. Viņa kontā arī sešas atlēkušās bumbas, viena rezultatīva piespēle, viens bloķēts metiens un divas piezīmes.

***

Latvijas U-16 sieviešu basketbola izlase Kauņā uzvarēja visās trīs Baltijas kausa izcīņas spēlēs. Latvietes turnīru noslēdza ar uzvaru 84:58 (21:15, 22:19, 24:12, 17:12) pārspējot vienaudzes no Igaunijas.

Latvijas U-16 basketbola vienība

Sarunā ar Latvijas Basketbola savienību (LBS) Latvijas U-16 izlases galvenais treneris Aigars Nerips uzsvēra, ka visām spēlētājām, arī līderēm, vēl daudz darba, lai pilnveidotu un stabilizētu meistarību.

Minska varētu zaudēt tiesības uz PČ hokejā rīkošanu

Starptautiskā Ledus hokeja federācija (IIHF) sekos politiskās situācijas attīstībai Baltkrievijā, kur notiek protesti pret prezidenta vēlēšanu rezultātiem, un neizslēdz iespēju

pārcelt nākamā gada pasaules čempionātu (PČ) hokejā no Minskas uz citu valsti. “Pasaules čempionātā hokejā jānotiek nākamā gada pavasarī Rīgā un Minskā. Tomēr IIHF viceprezidents Kalervo Kummola pastāstīja, ka ir izvirzījis jautājumu par turnīra rīkošanas vietu pēc politiskajiem protestiem Baltkrievijā,” ziņoja Baltkrievijas sporta ziņu vietne *www.pressball.by*, atsaucoties uz Somijas izdevumu *is.fi*. Kummola 11. augustā IIHF sēdē ziņoja par politisko un epidemioloģisko situāciju Baltkrievijā. “Pēc divām nedēļām mēs paskatīsimies, kas notiek Baltkrievijā – vai situācija nomierināsies vai nē,” pēc Kummolas ziņojuma sacīja IIHF prezidents Renē Fāzels. “Kummola arī pastāstīja, ka viņa uzskati nav saskanējuši ar Baltkrievijas pārstāvja nostāju, kuŗš, pēc viņa teiktā, apgalvoja, ka nav vērts jaukt politiku ar sportu,” ziņoja mediji.

Latvija sāks sarunas ar IIHF par PČ rīkošanu

Latvija sāks sarunas ar Starptautisko Ledus hokeja federāciju (IIHF) par 2021. gadā Baltkrievijā plānoto pasaules hokeja čempionāta spēļu rīkošanu citā valstī, 17. augustā pēc valdības ārkārtas sēdes paziņoja Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV). Kariņš skaidroja, ka Latvija vēlas rīkot 2021. gada pasaules čempionātu Rīgā, tomēr, ņemot vērā situāciju Baltkrievijā, premjers neredz iespēju, ka Latvija šo čempionātu varētu rīkot kopā ar Baltkrieviju. “Aicināsim IIHF Baltkrievijas vietā atrast otru valsti. Ja IIHF atteiksies un Baltkrievijā situācija joprojām nebūs mainījusies, valdība varētu lemt, ka Latvija nepiedalās 2021. gada hokeja čempionāta rīkošanā,” uzsvēra Kariņš Iepriekš Kariņš aģentūrai LETA skaidroja, ka saistībā ar notikumiem Baltkrievijā viņš ir uzdevis izglītības un zinātnes ministrei Ilgai Šuplinskai (JKP), kuŗa ir atbildīga arī par sporta jautājumiem un par minētā čempionāta organizēšanu no valsts puses, sazināties ar IIHF, lai nonāktu pie kopīga labākā iespējamā risinājuma šajā situācijā..

Ščerbatichs par Rebeku Kochu

Kā zināms, nesen svarcēlāja Rebeka Kocha paziņoja par aiziešanu no profesionālā sporta. Vēl pirms tam 22 gadus vecā jauniešu pavēstīja par islāmticības pieņemšanu.

Kocha, kura mīlestības dēļ pieņēma islāmu un beigusi sporta gaitas, sarūgtinājusi arī Latvijas Svarcēlšanas federācijas prezidentu Viktoru Ščerbatichu. Izdevumam *Privātā Dzīve* Ščerbatichs pauž sašutumu, ka aizejot Kocha pat nav pateikusi paldies savam trenerim Eduardam Andruškevičam, kuŗš daudz gadu garumā spējis atrast kopīgu valodu ar sportisti un aizvest viņu līdz augstajiem sasniegumiem svarcēlšanā.

Ščerbatichs norāda, ka, pārtraucot sportot, Rebeka varētu krietni pieņemt svarā – ja

viņa nemainīs ēšanas paradumus, kādi bijuši līdz šim. “Tu beidz nodarboties ar sportu nopietnā līmenī, bet tavs organisms ir pieradis pie tā, un vienā dienā tas nespēj pārkārtoties un turpina prasīt tikpat daudz kaloriju. Ja vairs nelej sviedrus spora zālē, bet ēd tikpat, sekas ir nepārprotamas. Daudzi drāmātiski pieņemas svarā. Turklāt Rebekai ārpriekš garšo saldumi,” zina teikt Viktors, kuŗš pats pēc karjeras beigām dabūjis cīnīties ar 40 liekiem kilogramiem.

Labais krasts pret Kreiso – 1086:1048!

11. “Krasta mača” liktenis izšķīrās uz AB dambja – simboliskā pusceļā starp abiem krastiem. Turnīrs, kas notika Rīgas svētku un Ostas 820. gadadienas ietvaros, šogad pagāja bez iespējas līdzjutējiem pulcēties tribīnēs, taču spēles varēja vērot tiešraidēs LTV7 un *Lsm.lv*.

(Turpināts 20. lpp.)

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
e-pasts: matiss@ska.lv
+371 28390346

Latvijas un ASV kopuzņēmums BALVINAMI piedāvā:

- ** Pirkat Jūsu daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā
- ** Namu apsaimniekošanu un juridisko pārstāvēšanu Latvijā

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)
abatarags@optonline.net
A.Padegs 845-462-3317 (NY)
apadegs@optonline.net

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **jūras transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

Stākāka informācija atrodama LASL mājas lapā, paciņu nodaļā: www.lasl.com vai zvanot: 973 744 6565.

Pieņemsim paciņas un grāmatu sūtījumus iestādēm, kā arī komerciālos un personīgo mantu sūtījumus. Lūdzam iepriekš pieteikt lielāka apmēra sūtījumus! Ievērosim sabiedriskās attālinājuma normas, lai nevienam nebūtu jābaidās mūs satikt pie mantu nodošanas!

LĪGA EJUPE,
ALA Kultūras nozares
vadītāja, Klinklāva Mākslas
galerijas vadītāja

Vīruss un pelējums apdraud latviešu mākslas darbus Gaŗezērā

Latviešu centrs Gaŗezers, kā zināms, ir vieta ASV vidienē, kuŗu ieteicams apmeklēt ikvienam, lai saprastu, ko nozīmē būt latvietim Amerikā. 1972. gadā celtā Kronvalda zāle ir Gaŗezera Vasaras vidusskolas sirds. Visus vidusskolas pastāvēšanas gadus zālē pirms došanās uz mācību stundām satiekas skolas audzēkņi un skolotāji, tajā uzņemti mīļi un gaidīti viesi, dažādu pasākumu dalībnieki zālē satiekas, lai klausītos lekcijas, piedalītos diskusijās, danču un dziesmu vakaros.

Ēkas blakus telpās atrodas skolas bibliotēka, Ģeografijas, Vēstures klašu telpas un Mācību centrs, kur audzēkņiem pieejami datori, skolotājiem – mācību palīgmateriāli. Trešajā stāvā atrodas

Klinklāva Mākslas galerija un O. Grīna Tautas mākslas muzejs. Pagājušajā vasarā Kronvalda zāles telpās atklāja pelējumu. Izpētes komisijas spriedums bija nežēlīgs – ēka nav glābjama, tā jānojauc.

Apdraudēta ir arī daudzu gadu laikā Mākslas galerijā uzkrāta un izveidotā mākslas darbu kolekcija, kuŗā ir daudz pasaulslaveno latviešu mākslinieku darbu gan no latviešu tēlotājmākslas pamatlicējiem, gan trimdas, gan diasporas jaunākās paaudzes mākslinieku darbi no ASV, Kanadas, Eiropas, Austrālijas, Brazīlijas. Klinklāva galerijā ir vairāk nekā 500 mākslas darbu – gleznas, grafikas, skulptūras, un tā tiek uzskatīta par lielāko latviešu mākslas kolekciju ārpus Latvijas.

Kritiskais Kronvalda zāles ēkas stāvoklis nozīmēja arī mākslas darbu glābšanu un pārvietošanu, kas ir bijis šīs vasaras Gaŗezera lielo darbu sarakstā. Tas ir bijis rūpīgs un laikietaļpīgs darbs, jo, neskatoties uz vīrusa ierobežojumiem un darbaroku trūkumu, bija nepieciešams pārbaudīt katra darba inventāra informāciju, pirms to rūpīgi iepakot, lai rudenī aizvestu uz noliktavu. Palīdz visiem palīgiem, kas atrada laiku palīdzēt glābt latviešu mākslas dārgumus! Lai palīdzētu segt izdevumus, Klinklāva Mākslas galerija piedāvā ekskluzīvu iespēju iegādāties latviešu meistaros darbus. Astoņas izvēlētas gleznas var apskatīt šeit: <https://garezers.org/galerija/>

SARĪKOJUMI/DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks, vai tie ir atcelti!

LOSANDŽELOSA (CA)

Losandželosas latviešu namā (1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA 90034).

Mūsu draudze vēl nedrīkst rīkot dievkalpojumus Losandželosā.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125). Mājas lapa: www.seattlelatviancenter.com

SV. PĒTERSBURGA (FL)

Sv. Pētersburgas latviešu biedrība (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St. Petersburg, FL 33715), tālr.: 727-8272338.

Uzmanību! Mainījusies biedrības Facebook lapa, lūdzam sekot mūsu jaunajai lapai "Latviešu Biedrība St. Petersburg FL". Sīkaku infomāciju par pasākumiem var uzzināt Biedrības Facebook lapā vai zvanot Dacei Nebarei Tel: 917-755-1391

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdien 19:30 Centrā.

Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com. Runas stundas trešdienās 10:00 – 15:00. Dievk. notiek 11:00. Dievk. 12:00 Bībeles stunda.

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820, E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagass-Ciānas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pētera dr.:** (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr.:

(820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com Dievk. notiek svētdienās 9:30. Pēc dievk. sadraudzība.

• **Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. Seko sadraudzības stunda.

• **Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.:** Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

• **Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039). Dievkalpojumi notiek plkst. 11:00. Mūsu draudze vēl nedrīkst rīkot dievkalpojumus Losandželosā.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** Unitarian Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). Svētdienās 11:00 Dievk. ar dievk. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi,

draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 6103532227. Māc. Ieva Dzelzgalvis

• **Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.:** Faith Lutheran Church. 2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505. Tālr.: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr.: 269-214-1010. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A. Graham. Dievk. notiek 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Kalamazū latviešu ev. lut. apvienotā draudze seko noteikumiem un pašlaik nenotur dievkalpojumus baznīcā, bet arī mums nav nolemts datums, kad dievnamu atkal atvērs.**

Svētdienu svētbrīži māc. A. Graham vadībā notiek plkst. 10:00 (pēc austrumu laika) virtuālā vidē. Facebook mājas lapa *Latvian Lutheran united church in Kalamazoo*, un YouTube, atrodot kanālu *Latviešu apvienotā draudze Kalamazoo*.

• **Klīvlāndes apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00. Bībeles stundas notiek 10:00 katrā mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: Bethel Baptist Church (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galīņa, tālr.: 402-475-8106. Dr. pr. Kārlis Indriķsons, tālr.: 402-438-3036. Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00. Otrajā svētdienā dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katru otro ceturtdienu.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th Str,

Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Janis Ginters tālr.: 2607975695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 4144166157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

• **Minneapolis – St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Pēc dievk. sadraudzība.

• **Minneapolis – St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi** notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** Trinity Latvian Church (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Vik. Zvirgzds. tālr.: 514-4812530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievkalpojumi Centrā.

• **Ņūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnamas (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ 08816). Māc. Ieva Pušmucāne-Kīneyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com. Dievk. notiek 13:30.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn, 254 Valentine Ln, Yonkers NY

Salas bazn, 4 Riga Ln, Melville NY

St. Andrew bazn, 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ

Seafarers, 123 East 15th Street, New York, NY

Priedaine, 1017 State Rte 33, Freehold NJ

Salas bazn. plkst. 10:30 dievk., māc. Saliņš.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginaw, MI 48602)

Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269)2675330. Kontaktpersona Mary Beth Dzirnīs, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnīs@chartermi.net

(Turpināts 19. lpp.)

Mūžībā aizgājusi mūsu mīlā
zobārste

MILDA MUCE,
dzim. BĒRTULE

dzimusi 1921. gada 17. oktobrī Elejā, Latvijā,
mirusi 2020. gada 4. jūnijā Columbusā, Ohio

Pie tava klusā kapa
Jau viršus ziedam redz:
Un daža sausa lapa
Tev dusas vietu sedz.

/V. Plūdons/

Par viņu sēro
MEITA LAIMA
MAZMEITA SANDRA AR VĪRU ALDI
MAZMAZDĒLS PAULS
RADI UN DRAUGI LATVIJĀ UN PLAŠAJĀ PASAULĒ

IN MEMORIAM

Atvadu vārdi Krusttēvam

Jānis Purgalis
(1935 – 2020)

Mans krusttēvs, arhitekts Jānis Purgalis mūsu atmiņā paliks kā dzīvespriecīgs, inteligents un bezgala miermīlīgs cilvēks. Neaizmirstama ir viņa asprātīgā, bet vienmēr labdabīgā ironija un izcilā humora izjūta. Par visu visaugstāk viņš vērtēja kopābūšanu ar saviem tuviniekiem un draugiem. Te vietā pastāstīt, ka Jāņa māte Rozālija Purgale, dzimusi Bandere, ar izcilību pabeigusi Latvijas Universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāti, kļuva par pirmo sievieti tiesnesi Baltijā, ne tikai Latvijā.

Savukārt Jāņa tēvs Kornēlijs Purgalis bija Latgales apgabaltiesas viceprokurors un vēlāk – miertiesnesis Rīgā.

Arī Jāņa vectēvs Jānis Purgalis bija tieslietu darbinieks – notārs, kā arī Satversmes sapulces un Latvijas 1. Saeimas deputāts.

Acīmredzot senču saknes Krusttēva personības veidošanā bija atstājušas dziļu iespaidu – Jānis bija patiess Latvijas patriots.

Krusttēva mamma savā bilžu albumā ierakstījusi zviedru rakstnieka un žurnālista Vilhelma Moberga (1898-1973) rindas:

*“Es turpinu savu vakara pastaigu gar jūras malu,
Es eju mierīgiem un lēniem soļiem,
Tūdaļ aiz manis nāk vilnis un
izlīdzina manas pēdas smiltīs.”*

*Es turpinu savu vakara pastaigu gar jūras
malu, es eju mierīgiem un lēniem soļiem, tūdaļ
aiz manis nāk vilnis un izlīdzina manas pēdas
smiltīs.
Vilhelms Mobergs.*

Lai tas ir kā miļš atvadu sveiciens manam Krusttēvam.
MĀRTIŅŠ ANDERSONS

Arhitekts

JĀNIS PURGALIS

dzimis 1935. gada 28. jūlijā Rīgā
miris 2020. gada 3. maijā Rīgā

*Es turpinu savu vakara pastaigu gar jūras malu,
Es eju mierīgiem un lēniem soļiem,
Tūdaļ aiz manis nāk vilnis un
Izlīdzina manas pēdas smiltīs.*

/Vilhelms Mobergs/

Miļā piemiņā viņu paturēs
BRĀLIS PĒTERIS PURGALIS AR SIEVU
KRUSTDĒLS MĀRTIŅŠ ANDERSONS,
FILIPS ANDERSONS,
PĒTERS ANDERSONS AR ĢIMENI

UGUNSKURS

*Kad izdziest ugunskurs,
Vēl brīdi ogles kvēlo tad,
Bet tiem, kas malku nesa, krāva,
Tas nedzisis nekad.*

Ivars Galinš

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdiņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Pēc Dievk. kafijas galds.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudiņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314 457 1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas ev. lut. dr. (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125)

Dievkalpojumi notiek 10:30. Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattletatvianchurch.org

Skenekedijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs **Aivars Pelds**. 727-368-0935. Sazināties ar **Andri Ritumu** 727-797-1911. Sakarā ar vīrusu visi šīs vasaras dievkalpojumi un Bībeles stundas notiks **Faith Lutheran** baznīcā, kas atrodas **2601 49th Street North, St. Petersburg, FL**. Bībeles stundas ir plānotas 16. augustā **Faith Lutheran** baznīcā.

Dievkalpojums baznīcā notiks 23. augustā.

Tērvete – Trīsvienības draudze: Dievkalpojumi centrā. tālr.: 514-992-9700, www.draudze.org. Māc. Zvirgzda tālr.: 613-400-3288, e-pasts: zvirgzds@me.com. Māc. Jānis Mateus.

Toronto - Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca. Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 6479865604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 9053385613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 4162214309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com. Info: www.dcdraudze.org. Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob.tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr.pr. Dace Zalmane (tālr. 703/442-8458 un epasts-dzalanis@yahoo.com).

***

Lūgums sūtīt
SARĪKOJUMU un
DIEVKALPOJUMU
ziņas uz e-pastu:
rigaven@aol.com –
Inese Zaķis – ne vēlāk
kā PIEKTDIENĀS.

Mūžībā aizgājis mūsu biedrs

Fil! ANDRIS ZARIŅŠ, ing., 1964 II

Dzimis 1943. gada 21. decembrī Liepājā, Latvijā
Miris 2020. gada 31. jūlijā, Ostrander Ohaio štatā, ASV

Siti tibi terra levis LETTONIAS KONVENTS UN F!P!B!

Mūžībā aizsaukts mūsu miļais

Fil! JĀNIS PURGALIS

Albums #523
dzimis 1935. g. 28. jūlijā Rīgā
miris 2020. g. 3. maijā Rīgā

Siti tibi terra levis FRATERNITAS LETTICA

Mūsu miļais filistrs

JĀNIS GUSTAVS ŠŪLMEISTERS, LL.B

Dzimis 1937. gada 27. jūlijā Rīgā
miris 2020. gada 10. augustā Richland Hills, Texas

KORPORĀCIJA TALAVIJA

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Basketbola laukumā spēkiem mērojās gan profesionāli basketbolisti un sporta entuziasti, gan aktieri, mūziķi un dažādu uzņēmumu pārstāvji. Pēc ilgāka pārtraukuma turnīrā atgriezās ratiņbasketbols, bet pirmo reizi "Krastu mača" vēsturē labākos basketbolistus savstarpējā cīņā noskaidroja mediķi, sacensoties Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta/RSU un Rīgas 2. slimnīcas komandām. Tomēr turnīra kulminācija bija abu krastu politiķu komandu cīņa.

Labā krasta politiķu komandā spēlēja Andris Ameriks, Jānis Čitskovskis, Anete Jēkabsons-Žogota, Andris Morozovs, Kārlis Strēlis, Juris Radzevičs, Olafs Pulks, Andris Bērziņš, Andris Bačkurs un Imants Parādnieks. Savukārt zem kreisā krasta karoga startēja Jānis Vitenbergs, Ralfs Nemiro, Raimonds Bergmanis, Sandis Riekstiņš, Reinis Znotiņš, Aivars Geidāns, Juris Jurašs, Edgars Kucins, Viktors Valainis un Edvards Smiltēns.

JKP Saeimas frakcijas priekšsēdis Juris Jurašs (no kreisās) un Valsts kancelejas direktors Jānis Čitskovskis Rīgas svētku laikā uz AB dambja piedalās diennakts basketbola turnīrā „Krastu mačs”

Labā krasta politiķu komandas trenera pienākumus bija uzņēmies bijušais Latvijas Basketbola savienības prezidents Artūrs Štālbergs, bet kreisā krasta – ekonomists, politiķis, bijušais Latvijas Ekonomikas ministrs un Latvijas Basketbola savienības prezidents Ojārs Kechris. Lai gan ar rezultātu 46:9 spēlē uzvaru guva Daugavas kreisā krasta politiķi, pārspēt kopējo labā krasta rezultātu – 1086 punktus – viņiem neizdevās. Tādēļ, jau otro gadu pēc kārtas, 11. diennakts basketbola turnīrā "Krastu mačs" triumfēja Daugavas labais krasts, nonākot vadībā starp abiem krastiem –1086:1048, un turnīra kopvērtējumā panākot rezultātu 6:5. Uzvarētāji saņēma Latvijas Mākslas akadēmijas profesora, tēlnieka Aigara Bikšes radīto ceļojošo kausu.

"Krastu mača" aktiešu un mūziķu basketbola spēlē ar rezultātu 29:26 uzvaru guvusi aktiešu komanda, informēja pasākuma rīkotāji. Pēc viņu sacīta, ar īpaši atraktīvu sniegumu laukumā izcēlās aktieris Andris Bulis, kurš ieguva arī spēles vērtīgākā spēlētāja (MVP) titulu.

Aktiešu komandā Latvijas teātru un neatkarīgo aktiešu

Aktiešu un mūziķu sacensība

godu komandas trenera Dzin-tara Dreiberģa vadībā sargāja Varis Vētra, Anta Aizupe, Niklāvs Kurpnieks, Romāns Bargais, Kārlis Arnolds Avots, Kaspars Zvīgulis, Raimonds Celms, Andris Bulis un Artūrs Putniņš.

Savukārt mūziķu saimi pārstāvēja diriģents Ints Teterovskis, Jānis Šipkēvičs juniors, operdziedātājs Juris Jope, mūziķis un radio personība Artis Dvarions, dziedātājs Daudmants Kalniņš, saksofonisti Roberts Martinovskis un Oskars Petrauskis, grupas "Ezeri" lideris Miķelis Putniņš, hip hop mūziķis Edgars Gertners jeb "Edgars Sniegš", tēvs un dēls Kristaps un Jānis Niedras, kā arī Justs Sirmais.

Komandas sniegumu uzraudzīja treneris Gatis Jahovičs. Pasākuma organizētāji klāstīja, ka mūziķu komandā ar sevišķi pašreizējā sniegumu izcēlās jaunais mūziķis, multiinstrumentālists Jānis Niedra, kā arī ilggadējais "Krastu mača" dalībnieks, diriģents Ints Teterovskis. Šis bija otrais turnīra norises gads, kad tiek vākti līdzekļi sabiedrības izglītošanai par drošību uz ūdens un tā tuvumā. Katrs punkts, kas tiek gūts 2020. gada "Krastu mača" basketbola spēlēs, pārvēršas par diviem eiro, un tiek izlietots sabiedrību izglītojošā kampaņā par drošību uz un pie ūdens.

Vieglatlētika

Šķēpmetējs Gatis Čakšs sacensībās Somijā izcīnīja trešo vietu.

Gatis Čakšs

Latvijas šķēpmetējs savu labāko rezultātu sasniedza pirmajā mēģinājumā. Otrajā piegājienā šķēps lidoja 80,71 metru, trešajā – 80,16 metrus. Ceturtais un piektais metiens viņam netika ieskaitīti, bet pēdējā mēģinājumā Latvijas šķēpraidis vēlreiz pārsniedza

80 metru atzīmi – 80,58 metri. Uzvarēja 2017. gada pasaules čempions vācietis Johanness Fetters, kurš jau pirmajā mēģinājumā šķēpu raidīja 91,49 m tālumā, sasniedzot gan jaunu sezonas labāko rezultātu pasaulē, gan par 21 centimetru labojot sacensību rekordu, kas kopš 2016. gada piederēja citam Vācijas šķēpraidim Tomasam Rēleram. Fetters vēl trīsreiz meta tālāk par 86 metriem, pēdējos divus mēģinājumus izlaizdams.

Plūdmales volejbols

Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš un Tina Graudiņa/Anastasija Kravčenoka Cēsis triumfēja ERGO Open finālposmā. Vīriešu turnīra finālā Samoilovs/Šmēdiņš, kurš bija izlikti ar otro numuru, ar rezultātu 2:1 (9:21, 21:15, 15:11) apspēlēja šīs sezonas pirmo pāri Mārtiņu Pļaviņu/Edgaru Toču.

Jānis Šmēdiņš un Aleksandrs Samoilovs

Bronzas finālā Michails Samoilovs/Aleksandrs Solovejs, kurš bija izlikti ar trešo numuru, ar 2:1 (21:15, 21:19) guva virsroku pār Danielu Bedriti/Arni Reliņu, kurš bija sestais numurs.

Sieviešu turnīra finālā favorītes Graudiņa/Kravčenoka ar 2:0 (21:12, 21:10) uzveica Kristīni Briedi/Kristu Paegli, kurām bija trešais numurs.

Tina Graudiņa un Anastasija Kravčenoka

Bronzas cīņā turnīra piektais numurs Marta Ozoliņa/Luīze Skrastiņa ar 2:1 (22:24, 21:19, 15:12) pārspēja ar otro numuru izliktās Varvaru Brailko/Aneti Namiķi. Pirms tam pusfinālā Briede/Paeģle ar 2:0 (21:17, 21:16) pārspēja Brailko/Namiķi, nodrošinot ceļazīmi uz Eiropas čempionātu, bet Kravčenoka/Graudiņa ar 2:0 (21:9, 21:5) sagrāva Ozoliņu/Skrastiņu.

Roberts Uldriķis pārsteidz Eiropu

Četri gūti vārti piecās spēlēs – jūlija un augusta mijā ļoti

veiksmīgs bija Šveices klubu Sion pārstāvošais Latvijas futbolists Roberts Uldriķis. Pēc veiksmīgajām sezonas beigām par 22 gadus veco uzbrucēju vairojusies interese dažādās līgās.

Foto no personīgā archīva

Viņš pagaidām bauda desmit dienu atvaļinājumu pašizolācijas apstākļos dzimtenē un atzīst, ka pēc piedzīvotajiem amerikāņu kalniņiem galvenais ir nospēlēt pilnu un stabilu sezonu. Intervijā Latvijas Avīzei Uldriķis saka, ka viņš jūtas pēc tik lieliskām sezonas beigām: „Protams, ļoti labas, fantastiskas sajūtas. Uz pēdējiem diviem sezonas mēnešiem atnāca jauns treneris, misija bija skaidra – vajadzēja noturēties augstākajā līgā. Sākumā nespēlēju, bet iedeva iespēju sevi parādīt un to izmantot, komanda sāka uzvarēt, un tad arī pats sāku gūt vārtus. Šanāca ideāli, vienīgi žēl, ka Šveices kausa pusfinālā zaudējām. Gandrīz vai ar visiem klubu treneriem tā ir bijis, ka sākumā nenoliek mani pirmajā pozīcijā starp uzbrucējiem, bet pēc tam treniņos iepazīst tuvāk un saprot, ka esmu labs spēlētājs, iedod iespēju arī spēlēt. Tāpēc arī biju diezgan mierīgs sākumā, sapratu, ka kaut kad būs iespēja, jāturpina trenēties.”

Latvijas spēkavīri aizņem visu goda pjedestalu

Latvijas stiprinieki ieņēma visas trīs godalgotās vietas Daugavpilī aizvadītajās starptautiskajās Baltijas kausa sacensībās spēkavīriem. Sacīkstēs startēja 12 dalībnieki no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas.

Vairākas stundas viņi stāpīja un cēla visdažādākos smagumus, cenšoties pat pacelt automašīnu, kas ne visiem izdevās. Sacensību pārtraukumos notika konkursi skatītājiem. Cīņas bija karstas visās nozīmēs – saulē gaiss sakarsa līdz 40 grādiem. Noslēgumā visas vietas uz goda pjedestala ieņēma Latvijas spēkavīri – uzvarēja Didzis Žariņš, otro vietu ieguva Jānis Šleckus, bet trešais bija Oskars Martužāns.

Igaunijā sacenšas Baltijas labākie jātnieki

Igaunijas ciematā Ruilā risinājās starptautiskas sacensības jāšanas sportā, tostarp arī kvalifikācija Pasaules kausam. Igaunijas, Somijas, Latvijas un Lietuvas jātnieki sacentās Pasaules kausa kvalifikācijā gan iejādē, gan konkurā (šķēršļu pārvarēšanā). Kopumā sacīkstēs piedalījās gandrīz 200 zirgu. Nesen visās trijās Baltijas valstīs notika nacionālie čempionāti. To uzvarētāji konkurā Zigmants Šarka (Lietuva), Kristaps Neretnieks (Latvija) un Pauls Arguss (Igaunija) šonedēļ samēroja spēkus arī Ruilā.

Bobslejs

Olimpiskais čempions bobsleja pilots Oskars Melbārdis šobrīd trenējas pēc individuālas programmas, Latvijas Bobsleja un skeletoņa federācijas paziņojumā norāda valstsvienības galvenais treneris Sandis Prūsis. Latvijas bobslejisti noslēguši kārtējo starpsezonas gatavošanās posmu – treniņometni Ventspilī. Sportisti vienmēr atzīst, ka tieši vasaras laikā iegūtā fiziskās sagatavotības bāze ir nozīmīgākais punkts veiksmīgai sezonai ar labiem starta rezultātiem. Latvijas izlases treneri Sandis Prūsis un Jānis Ozols jau gadu no gada ir izstrādājuši un noslīpējuši treniņu programmu, lai mūsu bobslejisti sezonas laikā būtu starp ātrākajiem un spēcīgākajiem visā pasaulē. Pavasarī aizvadītajos stūmēju testos atlasītie jaunie kandidāti sevi pierāda arvien labāk un progress ir jūtams. Ventspilī sportisti trenējas gandrīz ierastajā sastāvā, tikai olimpiskais čempions Oskars Melbārdis šobrīd sagatavojas aizvadītā pēc individuāli izstrādātas programmas.

Latvijas tenisistu rangs

Latvijas vadošās tenisists Jeļena Ostapenko un Anastasija Sevastova atjaunotajā WTA rangā atkāpušās par vienu pozīciju, ieņemot attiecīgi 42. un 44. vietu. Sevastova Prāgas International raudzes turnīra pirmajā kārtā ar rezultātu 2:6, 2:6 zaudēja rumānietei Irinai Begu (WTA 70.), spēle ilga 68 minūtes. Jeļena Ostapenko nespēja. Diāna Marcinkēviča rangā ieņem 262. vietu, atkāpjoties par vienu vietu, Daniela Vismane – 499. vietu, Kamilla Bartone – 926., Margarita Ignatjeva – 957., Elza Tomase – 1057. vietu, zaudējot divas vietas rangā, un Darja Semēņstaja – 1291. vietu, noslidot lejup par vienu vietu.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS